

Tomaszów Mazowiecki, dnia 18 października 2019 r.

PREZYDENT MIASTA
Tomaszowa Maz.

PAN
KRZYSZTOF KUCHTA
PRZEWODNICZĄCY RADY MIEJSKIEJ
TOMASZOWA MAZOWIECKIEGO

BIURO
RADY MIEJSKIEJ
w Tomaszowie Maz.
18 X 2019
(496)

KPM.0003.1.2019

Odpowiadając na interpelację Pana Adriana Witczaka – Radnego Rady Miejskiej Tomaszowa Mazowieckiego z 26.09.2019 r. (data wpływu 7.10.2019 r.) uprzejmie informuję, że wyrażam uznanie dla zaangażowania Pana Radnego w problematykę walki ze smogiem w naszym mieście i poruszanie zagadnień związanych z edukacją ekologiczną wśród najmłodszych w szkołach i przedszkolach prowadzonych przez Gminę – Miasto Tomaszów Mazowiecki. Pragnę nadmienić, że edukacja ekologiczna z odpowiednio mocno zaznaczonymi zagadnieniami przyrodniczymi jest prowadzona na wszystkich, począwszy od wychowania przedszkolnego, etapach edukacyjnych zgodnie z celami kształcenia i treściami nauczania ustalonymi dla podstawy programowej kształcenia ogólnego. Ponadto edukacja ekologiczna, realizowana w naszych placówkach między innymi poprzez przekazywanie wiedzy i umiejętności praktycznych, jest świadomą oraz zamierzoną działalnością nauczycieli, sprzyjającą kształtowaniu aktywnej postawy proekologicznej od najmłodszych lat, ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień związanych z zanieczyszczeniem środowiska. Tomaszowskie przedszkola i szkoły od lat kierują do swoich wychowanków, uczniów i ich rodziców bogatą ofertę działań nakierowanych na ochronę środowiska a miasto Tomaszów Mazowiecki, pozyskując środki m.in. z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi przeznacza znaczące nakłady na realizację ważnych przedsięwzięć z zakresu edukacji ekologicznej:

2015 r.

1. Program EKOPOZYTYWNI – z zaplanowanej kwoty 448.927,84 zł wydatkowano 178.763,57 zł, tj. 39,82% na realizację zadań informacyjno – edukacyjnych dla mieszkańców miasta Tomaszowa Mazowieckiego w ramach programu ekologicznego przy współfinansowaniu z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi. Środki wydatkowano na realizację programów:
 - „Z Plastusiem przez cztery pory roku” – 41.725,19 zł,
 - „Chrońmy przyrodę, której częścią jesteśmy” – 39.988,00 zł,
 - „Zielona Planeta” – 46.476,00 zł,
 - „Z ekologią za pan brat od najmłodszych lat” – 38.686,00 zł,
 - „EKOPOZYTYWNI” – 11.888,38 zł.

2016 r.

1. „Miejsca bliskie i niezwykle” – program edukacji ekologicznej dla uczniów Gimnazjum Nr 7 w Tomaszowie Mazowieckim -z zaplanowanej kwoty 23.370,20 zł, wydatkowano 23.370,20 zł tj. 100,00% na zakup nagród, pomocy naukowych oraz wycieczki, warsztaty terenowe i stacjonarne. Zadanie finansowane przy udziale środków z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej pn. „Edukacja ekologiczna w szkołach i przedszkolach w roku szkolnym 2015/2016”.
2. „Eko-Ludwik” – zaplanowaną kwotę w wysokości 40.149,87 zł wydatkowano w 100,00% na zakup mebli, rolet, wykładziny PCV, pomocy dydaktycznych oraz sprzętu multimedialnego. Zadanie finansowane przy udziale środków z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej pn. „Modernizacja pracowni przyrodniczej w Szkole Podstawowej nr 7 w Zespole Szkolno – Przedszkolnym nr 3 przy ul. Ludwikowskiej 113/115 w Tomaszowie Mazowieckim.
3. „Chrońmy wody” – z zaplanowanej kwoty 34.264,00 zł wydatkowano 33.472,77 zł tj. 97,69% na zakup materiałów i wyposażenia oraz pomocy dydaktycznych. Zadanie finansowane przy udziale środków z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej pn. „Modernizacja pracowni przyrodniczej w Szkole Podstawowej nr 8 w Tomaszowie Mazowieckim przy ul. Stolarskiej 21/27 w Zespole Szkolno –Przedszkolnym Nr 5 „Chrońmy wody”.
4. Program EKOPOZYTYWNI – z zaplanowanej kwoty 16.000,00 zł wydatkowano 405,90 zł, tj. 2,54% na realizację zadań informacyjno –edukacyjnych dla mieszkańców miasta Tomaszowa Mazowieckiego w ramach programu ekologicznego.

2017 r.

1. Program edukacji ekologicznej pn. „Wędrówki z ekologią w tle po Ziemi Łódzkiej”, realizowany w Zespole Szkolno –Przedszkolnym nr 2 – 29.000,00 zł.
2. Program edukacji ekologicznej pn. „Zakręceni na ekologię”, realizowany w Szkole Podstawowej nr10 –28.989,50 zł.
3. Program edukacji ekologicznej „Czyste płuca Tomaszowa” realizowany w Zespole Szkolno –Przedszkolnym nr 4 –5.000,00 zł.

2018 r.

1. Program edukacji ekologicznej pn. „Z ekologią żyjemy w zgodzie: pomóżmy zdrowiu i przyrodzie”, realizowany w Przedszkolu nr 7 w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 2 –14.931,44 zł.
2. Program edukacji ekologicznej pn. „Czyste płuca Tomaszowa” realizowany w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 4 –25.000,00 zł.
3. Konkurs ekologiczny w szkołach i przedszkolach pn. „Szkoły przyjazne pszczołom” w ramach programu „Gmina przyjazna pszczołom” –1.903,41 zł.
4. Program edukacji ekologicznej pn. „Strażnicy Błękitu Nieba” realizowany w Zespole Szkolno - Przedszkolnym nr 5 w Tomaszowie Mazowieckim – 4.976,00 zł.
5. Program edukacji ekologicznej pn. „Obserwatorium wśród drzew” przy Szkole Podstawowej nr 10 im. Tomaszowskich Olimpijczyków w Tomaszowie Mazowieckim – 4.996,95 zł.

2019 r. (m-ce: I-VI)

1. Utworzenie punktu dydaktycznego pn. „Obserwatorium wśród drzew” przy Szkole Podstawowej nr 10 im. Tomaszowskich Olimpijczyków w Tomaszowie Mazowieckim – 44.924,13 zł.
2. Projekt ekologiczny pn. „Strażnicy Błękitu Nieba” dla uczniów Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 5 w związku z przyznaną dotacją z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej –23.175,00 zł.

Pozostałe zaplanowane środki zostaną wydatkowane w II półroczu br. z przeznaczeniem na:

1. Propagowanie postaw proekologicznych oraz wspieranie wszelkich przedsięwzięć mających na celu ochronę środowiska naturalnego – 2.000,00 zł.
2. Utworzenie punktu dydaktycznego pn.: „Spotkania z naturą” realizowanego w Zespole Szkolno – Przedszkolnym nr 4, Szkole Podstawowej nr 1 przy ul. L.W. Maya 11/13wTomaszowie Mazowieckim – 5.000,00zł.
3. Program Edukacji Ekologicznej pn.: „Atmosfera ocean życia” realizowanego w Zespole Szkolno – Przedszkolnym nr 3, Szkole Podstawowej nr 7 przy ul. Ludwikowskiej 113/115 w Tomaszowie Mazowieckim –5.000,00 zł.
4. Realizację zadania w ramach ogłoszonego konkursu „Nasze Ekologiczne Pracownie” pn. „Pracownia biologiczno-geograficzna w Szkole Podstawowej nr 14” w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 6–5.000,00 zł.

Ponadto placówki oświatowe poza realizacją treści wynikających z podstawy programowej podejmują szereg działań ciągłych zmierzających do uzyskania przez uczniów praktycznej wiedzy na temat zachowań ekologicznych. Są to m.in.:

- prace społeczno – użyteczne, np. porządkowanie terenu - Akcja „Sprzątanie Świata” (każdy rok szkolny), sadzenie drzew, itp.
- rajdy, „zielone szkoły”, wycieczki edukacyjne o charakterze ekologicznym;
- zbiórki zużytych baterii, nakrętek, butek, elektrośmieci, makulatury;
- udział w ogólnopolskich programach edukacyjnych, projektach ekologicznych, np. *Moje miasto bez elektrośmieci, Ekopozytywni, Czyste powietrze wokół nas, Mamo, tato wolę wodę, Kubusiowi przyjaciele Natury*, itp.;
- organizowanie i aktywne uczestniczenie w konkursach, olimpiadach;
- obserwacje przyrodnicze, doświadczenia, eksperymenty, gry oraz zabawy terenowe i badawcze;
- cykliczne pogadanki związane z ochroną środowiska;
- warsztaty ekologiczne, terenowe i wyjazdowe;
- zapoznawanie się z zasobami naturalnymi i odnawialnymi źródłami energii;
- podejmowanie działań w celu uzyskania krajowego Certyfikatu Szkoły Promującej Zdrowie przyznawanego przez Ministra Edukacji Narodowej za wieloletnie działania prozdrowotne (certyfikat posiada SP13 a SP12 sfinalizowała wszystkie działania w celu uzyskania certyfikatu).

Szereg działań ekologicznych realizuje również w Miejskim Centrum Kultury:

1. Festiwal ekologiczny „Rejs na czystą wyspę” organizowany raz w roku – wiosną.
W ramach festiwalu odbywają się następujące konkursy:
 - konkurs na piosenkę ekologiczną,
 - konkurs plastyczny na plakat ekologiczny,
 - konkurs moda ekologiczna oraz przedmiot użytkowy – upcykling fashion.Finał odbywa się każdego roku podczas Dnia Dziecka.
2. Konkurs plastyczny "Eko-pocztówka" - przeznaczony dla uczniów szkół podstawowych.
Organizowany jesienią.
Celem konkursu jest uwrażliwienie dzieci i młodzieży na odbiór środowiska naturalnego w zakresie estetycznym i ekologicznym, rozwijanie umiejętności obserwacji środowiska, wyzwalanie i utrwalanie potrzeby życia ekologicznego.
3. Akcja ekologiczna -"Sadzenie drzew" - we współpracy z nadleśnictwem Smardzewice - raz w roku jesienią.
4. Rajdy Nordic Walking - 4 razy w roku. Promocja zdrowego trybu życia wśród dorosłych, rozwijanie umiejętności obserwacji środowiska, jego zmian w ciągu roku oraz propagowanie pieszej aktywności fizycznej jako formy przemieszczania się bez konieczności angażowania spalinowych pojazdów mechanicznych.
5. Wizyty w parkach krajobrazowych i ogrodach botanicznych organizowane dla dzieci uczestników akcji wakacyjnej.
6. Konkurs „Choinka” – z uwzględnieniem użycia materiałów naturalnych - biodegradowalnych, odnawialnych lub z recyklingu.

Tematyka ekologii pojawia się także w formach warsztatowych oraz stałych zajęć:

- warsztaty „Od ziarenka do Bochenka” - podczas których uczestnicy (dzieci i młodzież) poznają tradycyjne metody mielenia ziarna zboża na mąkę oraz korzystają z okazji by móc własnoręcznie wyrobić ciasto i wypiec podpłomyki;
- warsztaty „Słowiańskie Motanki”- laleczki lub inne formy tworzone z naturalnych tkanin i włókien, drewna, słomy, ziół. Motanki wykonywane są z resztek materiałów.
- stała oferta zajęć plastycznych skierowana na działania z użyciem materiałów naturalnych, biodegradowalnych oraz na działania z wykorzystaniem materiałów odpadowych.

W przypadku organizacji kolejnych dodatkowych zajęć w szkołach, poważnym utrudnieniem dla uczniów może być ich realizacja w późnych godzinach popołudniowych (często po 7 lub 8 godzinach w przypadku klas starszych). Dlatego też przyjęte przez szkoły różnorodne rozwiązania i atrakcyjne formuły realizacji edukacji ekologicznej sprzyjają higienie pracy i wypoczynku ucznia. Ze względu na powyższe, podczas najbliższych zebrań z rodzicami w szkołach zostanie przeprowadzona ankieta dotycząca tego, czy chcą dodatkowych godzin

poświęconych tego typu zagadnieniom, ponieważ to rodzice powinni decydować o ewentualnym dodatkowym obciążeniu swoich dzieci.

W załączeniu przedkładam kserokopię wykazu różnorodnych działań proekologicznych podejmowanych przez szkoły i przedszkola, dla których organem prowadzącym jest Gmina Miasto Tomaszów Mazowiecki.

Zapewniam, że w dalszym ciągu Gmina Miasto Tomaszów Mazowiecki dokładać będzie wszelkich starań, aby zagwarantować wysoki poziom świadomości ekologicznej poprzez prowadzenie skutecznej ekoedukacji wśród najmłodszych mieszkańców naszego miasta oraz rozbudzać ich wrażliwość na problemy środowiska, poszukiwanie przyczyn i przewidywanie skutków zjawisk prowadzących do degradacji środowiska naturalnego.

Z-ca Prezydenta Miasta
Izabela Słowińska

Działania Szkoły Podstawowej nr 13 Pomnik Tysiąclecia Państwa Polskiego w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 1 w Tomaszowie Mazowieckim z zakresu edukacji ekologicznej w latach 2015 - 2019

- Aktywne uczestnictwo społeczności szkolnej w działaniach na rzecz zdrowia. Uczestniczyliśmy w licznych akcjach, programach, projektach, konkursach i kampaniach promujących zdrowy styl życia. Wszystkie podejmowane działania przyczyniły się do **uzyskania Krajowego Certyfikatu Szkoły Promującej Zdrowie w listopadzie 2018 r. przyznawanego przez Ministra Edukacji Narodowej za wieloletnie działania prozdrowotne**. Szkoła przystąpiła do sieci szkół promujących zdrowie w 2008 r., a w 2012 roku placówka otrzymała Certyfikat Wojewódzkiej Szkoły Promującej Zdrowie. Certyfikat został przyznany na 5 lat.
- modernizacja pracowni przyrodniczej w ramach konkursu z dziedziny edukacji ekologicznej pn. "Moja wymarzona Ekopracownia - 2015r.";
- X 2015- V 2016- realizacja projektu ekologicznego pn. "Zielone Ludki" - w ramach projektu realizowano zadania: przystąpienie do Ogólnopolskiego projektu ekologicznego Odpakowani.pl, spotkania z leśnikiem, zbiórka jedzenia na potrzeby schroniska, zakładanie karmników, akcja "Na zakupy tylko z ekologiczną torbą", uczestniczenie w zajęciach na Uniwersytecie Łódzkim na Wydziale Leśnictwa - 2 wykłady specjalnie przygotowane dla dzieci z klasy I i II, sadzenie lasu w Nadleśnictwie Lubochnia, wyjście do muzeum na wystawy przyrodnicze;
- 2015- 2016 realizacja projektu Uzależnieni od Zdrowia II - organizowanie szkolnych akcji "Śniadanie daje moc", "zakładanie i prowadzenie ogródków parapetowych w klasach, wybieczka do sadu, szkolny konkurs plastyczny " Ekologiczne niepokoje",
- od 2016 r. SP 13 jest organizatorem Miejskiego Konkursu Ekologiczno-Przyrodniczego dla klas III z tomaszowskich szkół,
- coroczna zbiórka darów dla zwierząt ze schroniska w Tomaszowie Maz.
- realizacja programu Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej „Nie pal przy mnie proszę”;
- realizacja ogólnopolskiego Programu Edukacyjnego „Czyste powietrze wokół nas” w oddziale przedszkolnym w szkole - Program dostarczył dzieciom wiedzy nt. szkodliwości zanieczyszczenia powietrza, kształtował postawy proekologiczne;
- udział w ogólnopolskim Programie antytytoniowej edukacji zdrowotnej „Bieg po zdrowie” skierowanym do uczniów klas IV. Program edukuje uczniów w zakresie szkodliwości palenia papierosów, kształtuje postawy prozdrowotne;
- realizacja Programu Ogólnopolskiego Fundacji BOŚ „ Zdrowo jem, więcej wiem” w oddziale przedszkolnym w szkole. W ramach programu dzieci uczą się zasad zdrowego

Działania Szkoły Podstawowej nr 13 Pomnik Tysiąclecia Państwa Polskiego w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 1 w Tomaszowie Mazowieckim z zakresu edukacji ekologicznej w latach 2015 - 2019

- Aktywne uczestnictwo społeczności szkolnej w działaniach na rzecz zdrowia. Uczestniczyliśmy w licznych akcjach, programach, projektach, konkursach i kampaniach promujących zdrowy styl życia. Wszystkie podejmowane działania przyczyniły się do **uzyskania Krajowego Certyfikatu Szkoły Promującej Zdrowie w listopadzie 2018 r. przyznawanego przez Ministra Edukacji Narodowej za wieloletnie działania prozdrowotne**. Szkoła przystąpiła do sieci szkół promujących zdrowie w 2008 r., a w 2012 roku placówka otrzymała Certyfikat Wojewódzkiej Szkoły Promującej Zdrowie. Certyfikat został przyznany na 5 lat.
- modernizacja pracowni przyrodniczej w ramach konkursu z dziedziny edukacji ekologicznej pn. "Moja wymarzona Ekopracownia - 2015r.";
- X 2015- V 2016- realizacja projektu ekologicznego pn. "Zielone Ludki" - w ramach projektu realizowano zadania: przystąpienie do Ogólnopolskiego projektu ekologicznego Odpakowani.pl, spotkania z leśnikiem, zbiórka jedzenia na potrzeby schroniska, zakładanie karmników, akcja "Na zakupy tylko z ekologiczną torbą", uczestniczenie w zajęciach na Uniwersytecie Łódzkim na Wydziale Leśnictwa - 2 wykłady specjalnie przygotowane dla dzieci z klasy I i II, sadzenie lasu w Nadleśnictwie Lubochnia, wyjście do muzeum na wystawy przyrodnicze;
- 2015- 2016 realizacja projektu Uzależnieni od Zdrowia II - organizowanie szkolnych akcji "Śniadanie daje moc", "zakładanie i prowadzenie ogródków parapetowych w klasach, wybieczka do sadu, szkolny konkurs plastyczny " Ekologiczne niepokoje",
- od 2016 r. SP 13 jest organizatorem Miejskiego Konkursu Ekologiczno-Przyrodniczego dla klas III z tomaszowskich szkół,
- coroczna zbiórka darów dla zwierząt ze schroniska w Tomaszowie Maz.
- realizacja programu Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej „Nie pal przy mnie proszę”;
- realizacja ogólnopolskiego Programu Edukacyjnego „Czyste powietrze wokół nas” w oddziale przedszkolnym w szkole - Program dostarczył dzieciom wiedzy nt. szkodliwości zanieczyszczenia powietrza, kształtował postawy proekologiczne;
- udział w ogólnopolskim Programie antytytoniowej edukacji zdrowotnej „Bieg po zdrowie” skierowanym do uczniów klas IV . Program edukuje uczniów w zakresie szkodliwości palenia papierosów, kształtuje postawy prozdrowotne;
- realizacja Programu Ogólnopolskiego Fundacji BOŚ, „ Zdrowo jem, więcej wiem” w oddziale przedszkolnym w szkole . W ramach programu dzieci uczą się zasad zdrowego

odżywiania i zdrowego stylu życia. Poznają „Piramidę zdrowego odżywiania” . Przygotowały przedstawienie -inscenizacja utworu J. Brzechwy „ Na straganie” dla przedszkolaków, rodziców oraz uczniów klas I-III ;

- udział uczniów w akcji miejskiej „ Stop marnowaniu żywności”,
- Uczniowie klas IV – VI uczestniczyli w zajęciach Koła Ekologicznego (2016)
- Udział uczniów w akcji „Sprzątanie świata – Polska 2016” , „ Sprzątanie świata – Polska 2017”, „Sprzątanie świata – Polska 2018”, „Sprzątanie świata – Polska 2019;
- obchodzony Światowego Dnia Wody – uczniowie realizowali zadanie nt. „ Woda to...”. Polegało ono na wykonaniu dowolną techniką prac plastycznych, przedstawiających znaczenie wody w naszym życiu. Prace wykorzystane zostały do skonstruowania plansz dydaktycznych prezentowanych uczniom na terenie szkoły. (2016).
- obchody Międzynarodowego Dnia Ziemi
- na terenie szkoły zorganizowana została instalacja okolicznościowa i przeprowadzona została akcja informacyjna nt. idei tego święta; każdy uczeń obdarowany został ulotką ze stemplem okolicznościowym(2016) - uczniowie wykonywali prace plastyczne nt. „ Zachwycam się planeta Ziemią ...” i prezentowali je w formie plansz dydaktycznych na korytarzu szkoły (2017) - uczniowie klas 6 poznawali florę i faunę Puszczy Nadpilickiej w trakcie wycieczki do Nadleśnictwa Smardzewice i spotkania z p.Marta Fert. W szkole wykonana została plansza dydaktyczna ph. „End Plastic Pollution”. Uczniowie zorganizowali przed szkołą happening, w czasie którego wręczali uczniom i rodzicom ulotki o zbliżającym się Dniu Ziemi oraz zachęcali do zbierania surowców wtórnych. W trakcie happeningu można było posłuchać ekologicznych piosenek(2018) - „Zwierzęta i rośliny zagrożone wyginięciem” prezentacja prac wykonanych przez uczniów kl.V – VIII w związku z obchodami Światowego Dnia Ziemi (2019)
- pokaz strojów wykonanych przez uczniów klas IV - VI w ramach konkursu „ Recykling fashion”(2016)
- pokaz filmów z cyklu „ Planeta Ziemia” , objaśniających uczniom zmiany, zachodzące w przyrodzie we współczesnym świecie(2016)
- apel n.t. „Ochrona środowiska” (2017)
- współpraca ze Stowarzyszeniem Ekologiczno Kulturalnym „ Klub Gaja”. Uczniowie uczestniczyli w akcji „ Zbieraj makulaturę - ratuj konie” (2016)pokaz ptaków drapieżnych , uwzględniający ich rolę w prawidłowym funkcjonowaniu ekosystemów (2017) oraz spotkanie z leśniczym p. Tomaszem Rogaczewskim nt. „ Ptaki okolic Tomaszowa Maz.” (2017), pokaz połączony z prelekcją p. Aleksandra Rębacza „ Fascynujący świat pszczół”, pokaz połączony z prelekcją p. Stanisława Jantury „Skarby mórz i oceanów” (2018), pokaz połączony z prelekcją p. Marcina Gościniaka „Fascynujący świat mrówek”
- wystawa na terenie szkoły „Ścieżki Edukacji Ekologicznej ENERIS” (2017)
- uczniowie biorą udział w zbieraniu i segregowaniu surowców wtórnych
 - makulatury,
 - zużytych baterii (Ogólnopolski program edukacyjny „ Edukujemy - pomagamy”),
 - puszek aluminiowych, korków plastikowych,

- zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego (Ogólnopolski projekt „Moje Miasto bez Elektrośmieci”)
- Założenie Ekoogrodu (pozyskanie od rodziców 44 szt. krzewów agrestu, malin, pigwy i jeżyn i posadzenie ich na terenie szkoły) (2017).
- Udział uczniów w konkursach
 - a/ Ogólnopolskim konkursie nt. wiedzy z ekologii i ochrony środowiska EKOTEST(2016 i 2017)
 - b/ miejskim konkursie Ekologicznym Recykling Fashion (2016)
 - c/ ogólnopolskim konkursie „ Eko patrole ENERIS”(2017)
 - d/ II miejsce uczennic kl. VII w międzyszkolnym konkursie „ Nie wyrzucaj – wykorzystaj powtórnie” (2018)
 - e/ udział sześciu ośmioosobowych zespołów uczniów kl. V – VIII w ekologicznym konkursie dla uczniów szkół podstawowych woj. łódzkiego „Segregujesz – edukujesz”, którego organizatorem był Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Łodzi (2018)
 - f/ udział 23 uczniów kl. VII – VIII w międzyszkolnym konkursie ekologicznym „ Nie wyrzucaj wykorzystaj powtórnie. Uczniowie wykonali 16 prac, z których 3 zostały nagrodzone
 - g/ udział 20 uczniów w I Wojewódzkim Konkursie Ekologicznym „ Dbam o środowisko”
7 uczniów wykonało prace z surowców wtórnych w ramach bloku „ Drugie życie odpadu” , 17 uczniów wykonało ulotki w ramach bloku tematycznego „ Walczymy ze smogiem”
 - h/ udział uczniów w Miejskim Konkursie Literacko – Plastycznym pt. „Smoki czy smogi”. Konkurs był organizowany w ramach projektu ekologicznego .
- Lekcje koleżeńskie dla uczniów kl. II (2017)
 - a/ Wykorzystywanie alternatywnych źródeł energii
 - b/ Las i jego mieszkańcy
 - c/ Kraina prądu elektrycznego
- Napisany został komunikat prasowy nt. „Ścieżka Edukacji Ekologicznej w Szkole Podstawowej nr 13 w Tomaszowie Maz.”
- Udział uczniów klas 7 w VI Forum Ekologicznym zorganizowanym przez Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 8 w Tomaszowie Maz. (2018)
- W czasie lekcji biologii realizowane są zagadnienia z zakresu:
 - Różnorodności biologicznej
 - Wpływu człowieka na różnorodność biologiczną
 - Racjonalnego gospodarowania zasobami przyrody
 - Sposobów ochrony przyrody

- W czasie lekcji geografii realizowane są zagadnienia z zakresu :
 - kl. VII - Zanieczyszczenie środowiska przyrodniczego (omówienie źródeł zanieczyszczeń, charakterystyka stanu środowiska przyrodniczego Polski, analiza stanu zanieczyszczenia wód śródlądowych na podstawie mapy tematycznej, omówienie przyczyn powstawania smogu i kwaśnych opadów, omówienie skutków zanieczyszczeń środowiska przyrodniczego ich wpływu na zachowanie walorów dziedzictwa przyrodniczego we własnym regionie)
 - kl. V - Krajobraz miejsko-przemysłowy Wyżyny Śląskiej (omówienie cech krajobrazu miejsko-przemysłowego, skutki rozwoju przemysłu i osadnictwa)

- Zespół nauczycieli opracował program w sprawie podjęcia działań , zmierzających do ograniczenia stosowania przedmiotów jednorazowego użytku wykonanych z tworzyw sztucznych (w ramach akcji „Tomaszów bez plastiku”). Program ten będzie realizowany w r.sz. 2019/2020.

- **Realizacja tematów na lekcjach wychowawczych w niektórych klasach (ujęte w planie wychowawczym w r. szk. 2019/2020)**
 - ✓ Jak chronić się przed smogiem? (projekcja filmu „Cały ten smog”, pogadanka, analiza danych statystycznych i kalkulatora smogu, analiza mapy jakości powietrza Airly)
 - ✓ Szkodliwy wpływ plastiku na środowisko. Co zamiast plastiku? (Pogadanka i projekcja filmu „Żyłam tydzień bez plastiku! - czyli jak być bardziej EKO”)
 - ✓ Co mogę zrobić dla Ziemi – nie tylko w dniu jej święta? (pogadanka, dyskusja)

W przypadku organizacji dodatkowych zajęć z ekologii poważnym utrudnieniem jest kończenie zajęć przez uczniów w różnych godzinach. W późnych godzinach popołudniowych uczniowie są zbyt zmęczeni, żeby przychodzić na dodatkowe zajęcia (głównie problem ten dotyczy klas starszych , w których uczniowie mają każdego dnia po 7,8 godzin lekcji)

DYREKTOR
Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 1
w Tomaszowie Mazowieckim

mgr Kamilla Madzio

Działania z edukacji ekologicznej w przedszkolu nr 16 w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 1 w Tomaszowie Mazowieckim

- Realizacja edukacyjno-ekologicznych projektów/programów pod nazwą:
 1. Program edukacyjny „Czyste powietrze wokół nas”.
 2. Ogólnopolski program edukacyjny **"Kubusiowi Przyjaciele Natury"**
 - cykl zajęć o zdrowym odżywianiu,
 - założenie ogródka warzywno-kwiatowego,
 - cykl zajęć dotyczący znaczenia wody dla człowieka, roślin, zwierząt,
 - przygotowanie konkursów - Najpiękniejsza choinka ekologiczna,
 - cykl zajęć dotyczących powietrza, sposobów oczyszczania go, przyczyn zanieczyszczeń, i konsekwencji dla przyszłości,
 - cykl zajęć poświęcony energii elektrycznej, sposobów jej wykorzystania, oszczędzania, wytwarzania (wiatraki)
 - - „Co to jest ekologia?”,
 - - „Jak długo będzie bić zielone serce?”,
 - - „Wielkie sprzątanie”,
 - - „Skąd się bierze prąd?”,
 - - „Ekologiczne teatrzyki”
 - - cykl zajęć dotyczący zdrowego odżywiania połączony ze zrobieniem sałatki owocowej i warzywnej, kolorowych kanapek oraz soku z marchewki,
 - - „Warzywa”,
 - - „Owoce”,
 - - „Odżywiam się zdrowo – witaminy”,
 - „Nabiał produkt zdrowy”.
 - - cykl zajęć dotyczący oszczędzania wody w przyrodzie, i praktycznego wykorzystywania wody deszczowej (do podlewania roślin),
 - „ Czemu pada deszcz”,
 - „Co to jest śnieg?”
 - „Komu potrzebna jest woda”
 - zabawy ruchowe z wodą bez możliwości jej wylania,
 - założenie w sali ogródka warzywno – kwiatowego – wysianie nasion rzeżuchy i pietruszki, wsadzenie cebuli do ziemi, wyłożenie na gazę nasion fasoli, wsadzenie sadzonek pelargonii, wysianie aksamitek i stokrotek, wsadzenie cebul hiacyntów, tulipanów i żonkili,
 - „Wszystko się zmienia – kolory jesieni”
 - „Skąd się biorą drzewa?”
 - „Zakładamy wiosenną hodowlę”,
 - „Kwiaty z cebuli”,
 - przygotowanie konkursu plastycznego „ Najpiękniejsza choinka ekologiczna”- wykorzystanie do jej wykonania tylko naturalnych elementów,

- cykl zajęć poświęconych konieczności dokarmiania ptaków i zwierząt leśnych,
 - „Leśne zwierzęta”
 - „Spacer z leśniczym”
 - „Dokarmiamy zwierzęta”
 - „Pracowite ptaki”
 - „Co to są ssaki”,
 - zorganizowanie spotkania z leśniczym, wysłuchanie ciekawostek o ptakach i zwierzętach, zgromadzenie ptasich przysmaków i karmienie ich,
 - przygotowanie konkursu plastycznego w formie przestrzennej, „Najpiękniejszy ptak naszej okolicy”,
 - cykl zajęć poświęcony zwierzętom domowym oraz zwierzętom opuszczonym, szukanie sposobu pomocy im,
 - akcja „Pełna miska dla schroniska”- zbiórka karmy i dostarczenie jej zwierzętom,
 - „Coś z niczego” – cykl zajęć poświęcony:
 - Segregowanie odpadów,
 - Powtórnemu wykorzystywaniu śmieci, np.: pudełek ,
- Udział w akcji edukacyjno-ekologicznej:
 1. Sprzątanie Świata
 2. Święto Wody
 3. Międzynarodowy Dzień Ziemi
- Organizacja lub udział w zbiórce surowców wtórnych:
 1. Zbiórka zużytych baterii,
 2. Zbiórka nakrętek plastikowych
 3. Zbiórka elektrośmieci
 4. Segregowanie odpadów,

Efekty realizacji programu:

- Dzieci zostały zapoznane z terminem „ekologia”, potrafią powiedzieć, co to oznacza i wymienić kilka zasad dbania o środowisko, wspólnie z nauczycielem utworzyły gazetkę o ekologii.
- Przedszkolaki wykonywały prace z materiałów recyklingowych , przy czym zyskały wiedzę, co to jest recykling i jakie materiały można przerobić.
- Dzieciom wpajano konieczność oszczędzania wody, wykonały one plakat "Woda wszystkim potrzebna".
- Materiał recyklingowy służył przedszkolakom do edukacji matematycznej, dzieci układały zbiory z nakrętek, przeliczały, porównywały ich ilość.
- Dzieci przez cały rok do przedszkola przynoszą zużyte baterie, wiedzą, że nie można ich wyrzucać do kosza.

- Zapoznano dzieci z ekologicznymi sposobami pakowania zakupów, wiedzą one czym można zastąpić foliową reklamówkę, aby było korzystniej dla środowiska, same zaprojektowały własne papierowe torby.
- Przedszkolaki brały udział w zajęciach poświęconych praktycznemu segregowaniu odpadów, dzieci wiedzą, jakie śmieci wrzucamy do worka w danym kolorze. Dzieci same posegregowały śmieci oraz wykonały pracę plastyczną na temat: „ Jestem Eko, segreguję, bo tego potrzebuję”
- Wraz z wychowawcami dzieci posprzątały okolicę w pobliżu przedszkola w Parku Solidarności.. Przyniosło im to wiele satysfakcji, teraz podczas spacerów podziwiają czyste otoczenie.
- Najmłodszy wiedzą, jak powstaje prąd oraz znają kilka ekologicznych źródeł energii: elektrownia wodna, wiatrowa, kolektory słoneczne oraz wiedzą, dlaczego są one korzystne dla środowiska.
- Dzieci wiedzą co jest potrzebne roślinom do wzrostu. Wiosną każde dziecko zasiało swoją rzeżuchę i zasadziło w doniczce cebulkę, miejsce w którym je postawiono dzieci nazwały „ekologicznym parapetem”.
- Przedszkolaki obserwowały przyrodę podczas spacerów, to co je najbardziej zainteresowało rysowały
- Zorganizowano wycieczkę do Osady Leśnej w Kole podczas, której dzieci dowiedziały się, jak zachowywać się w lesie, aby nie spłoszyć zwierząt, jak ekologicznie uprawiać rośliny. Przedszkolaki obserwowały różne gatunki zwierząt i ptaków i dowiedziały się, jak przygotowują się one do zimy oraz jak ludzie mogą im w tym pomóc.
- Zimą przedszkolaki pamiętały o ptakach i regularnie je dokarmiały.

DYREKTOR
Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 1
w Tomaszowie Mazowieckim
Kamilla Madzio
mgr Kamilla Madzio

Tomaszów Mazowiecki 2019-10-22

252-P2.071.74.2019
Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 2
w Tomaszowie Mazowieckim
97-200 Tomaszów Maz.
ul. Wiejska 20/31, tel. 44 723 95 86
NIP 7735-175697 Reg.362012203

Wydział Edukacji

Urząd Miasta

Tomaszów Mazowiecki

p.o. Dyrektora Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 2 w Tomaszowie Mazowieckim
w załączeniu przekazuje: działania z zakresu edukacji ekologicznej – klasy IV-VIII

P.O. DYREKTORA
Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 2
w Tomaszowie Mazowieckim

mgr Ewa Górska-Szczenińska

DZIAŁANIA Z ZAKRESU EDUKACJI EKOLOGICZNEJ – KLASY IV – VIII:

W ramach realizowanego zadania: „Wędrówki z ekologią w tle po Ziemi Łódzkiej” – program edukacji ekologicznej dla uczniów Szkoły Podstawowej nr 12 im. Jana Pawła II w Tomaszowie Mazowieckim, przeprowadzono następujący zakres działań ekologicznych:

Warsztaty stacjonarne w których wzięliśmy udział, zorganizowane przez Ośrodek Działań Edukacyjnych „Źródła” w Łodzi:

- warsztaty ekologiczne – edukacja artystyczna: Torba w kwiatki na Dzień Babci (wykonanie torby lnianej i pomalowanie jej);
- warsztaty ekologiczne – edukacja artystyczna: Powrót papieru, czyli użyteczna makulatura (samodzielne wykonanie kartki papieru z makulatury);
- warsztaty ekologiczne – ekologia na co dzień: Ekologia mieszcucha (zajęcia poświęcone ekologii w codziennym życiu, w domu i w szkole);
- warsztaty ekologiczne – ekologia na co dzień: Energia ziemi (energia odnawialna i gospodarowanie nią);
- warsztaty ekologiczne – ekologia na co dzień: Nabici w butelkę (zajęcia poświęcone znaczeniu wody w życiu człowieka i racjonalnemu jej użytkowaniu);
- warsztaty ekologiczne – ekologia na co dzień: Elektrogadżety i elektroodpady (uświadomienie uczniom zależności globalnych na przykładzie elektroodpadów).

Warsztaty terenowe/ wyjazdowe, w których wzięliśmy udział:

- Zagadki Einsteina i Świat wokół nas – Eksperymentarium w Łodzi;
- Bioróżnorodność gatunkowa roślinności świata – Palmiarnia w Łodzi;
- Przedborski Park Krajobrazowy i Sulejowski Park Krajobrazowy – parki krajobrazowe najbliższej okolicy jako przykład ochrony środowiska;
- KWB Bełchatów – zwiedzanie odkrywki, wykład na temat wydobycia węgla brunatnego;
- Elektrownia Rogowiec – przykład wykorzystania złóż węgla brunatnego;
- Góra Kamieńsk – przykład wykorzystania terenów pokopalnianych, rekultywacja i zagospodarowanie terenów górniczych;

- Rogów – Arboretum i Alpinarium; Muzeum Lasu i Drewna;
- Uniejów – Geotermia Uniejów – wykorzystanie wód geotermalnych.

Uczestniczyliśmy w akcjach: zbiórki makulatury, zbiórki plastikowych nakrętek, zbiórki elektroodpadów w ramach programu „Moje miasto bez elektrośmieci”.

Uczniowie wzięli udział w konkursach przyrodniczych, ekologicznych i turystycznych:

- Konkurs krajoznawczy PTTK – „Poznajemy ojcowiznę” – laureat nagrody Grand Prix;
- Ogólnopolski konkurs przyrodniczy „Chlorofil” – udział drużyny;
- Konkursy ekologiczne: „Wędrujemy, badamy i obserwujemy”, „Ekozakręcenie”;
- Konkursy plastyczne: „Jeden, dwa, trzy – segreguj i TY”, „Kochasz słońce, rzekę, las – ochroń Ziemię póki czas”;
- Konkursy manualne: „Ekozwierzak”, „Ekobukiet”;
- Konkurs piosenki ekologicznej: „Ekosong”.

Podczas zajęć wykorzystane zostały pomoce dydaktyczne zakupione w ramach realizacji projektu a także te, które stanowiły bazę dydaktyczną ekopracowni „Zielona Planeta”.

Tematyka zajęć wynikała z podstawy programowej danego etapu kształcenia ale wiele treści wykraczało poza nią. Zajęcia dotyczyły następujących zagadnień:

- **obserwacji przyrodniczych, doświadczeń, eksperymentów i orientacji w terenie, pracy z mapą, z kompasem:**
 - przeprowadzono badania stanu czystości wody i gleby z użyciem dostępnego sprzętu i odczynników,
 - ćwiczono orientację w terenie na podstawie mapy, wyznaczania tras krótkich wycieczek terenowych w okolicy szkoły z użyciem kompasów, lornetek, GPS-ów, Moje trasy,
 - przeprowadzono zajęcia zapoznając uczniów z budową i obsługą mikroskopu, samodzielnym przygotowaniem preparatów i prowadzeniem obserwacji.
- **pogłębiania świadomości ekologicznej:**
 - poszerzono wiedzę o środowisku i zasadach jego funkcjonowania,

- pogłębiono wiedzę o środowisku przyrodniczym własnego regionu poprzez organizację wyjść na zajęcia terenowe,
- określono zasady zrównoważonego rozwoju i ustalono wpływ wywierany na środowisko każdego dnia,
- zgromadzono wiedzę i analizowano problemy zdrowotne i ekologiczne związane z produkowaniem, użytkowaniem i recyklingiem wyrobów plastikowych oraz elektrycznych,
- zaplanowano wykonywanie na co dzień prostych czynności na rzecz ochrony środowiska tj. segregacja odpadów, oszczędzanie wody, energii, rezygnacja z zakupu nowszych elektrogadżetów.
- **podejmowania i propagowania działań na rzecz ochrony środowiska:**
 - przeprowadzono zbiórkę elektrośmieci,
 - przeprowadzono akcję zbierania plastikowych nakrętek i makulatury,
 - przeprowadzono zbiórkę zołędzi i nasion na dokarmianie zwierząt zimą,
 - przeprowadzono pogadankę na temat prozdrowotnych zachowań i form aktywnego wypoczynku i spędzania wolnego czasu oraz znaczenia kontaktu z przyrodą w życiu każdego człowieka.
- **zapoznania z zasobami naturalnymi i odnawialnymi źródłami energii:**
 - podczas wycieczek do KWB w Bełchatowie, elektrowni w Rogowcu i na Górę Kamieńsk zwrócono uwagę na zasoby naturalne odnawialne i nieodnawialne, racjonalne ich pozyskiwanie i wykorzystywanie a także rekultywację i zagospodarowanie terenów pokopalnianych,
 - podczas wycieczki do Geotermii Uniejów zwrócono uwagę na wody geotermalne, ich pozyskiwanie i wykorzystywanie jako energii alternatywnej.
- **poznawania najbliższej okolicy oraz piękna naszego regionu:**
 - zwracano uwagę na elementy krajobrazów, wartości architektoniczne, kulturowe i przyrodnicze danego obszaru podczas licznych rajdów, wycieczek, warsztatów i zajęć terenowych.

Ponadto niezależnie od udziału w projekcie, szkoła corocznie podejmuje działania proekologiczne dla uczniów:

Wycieczki do Stacji Meteorologiczno – Hydrologicznej w Sulejowie, dla uczniów klas 4 – lekcja przyrody w terenie.

Coroczna edycja Szkolnego Konkursu Turystyczno – Krajoznawczego dla uczniów klas IV – VIII – „Cudze chwalicie, swego nie znacie”.

Koło turystyczno – ekologiczne dla uczniów klas IV – VIII.

Lekcje otwarte dla uczniów klas III – ekologiczno – przyrodnicze.

Spotkania z geografem, podróżnikiem – „człowiekiem z pasją” Panem Markiem Hendzelewskim – dla klas VIII.

Rajdy piesze: „Śladami miejsc pamięci narodowej – groby zapomniane” połączone z uroczystym sadzeniem dębu z okazji 100 - lecia Niepodległości; „Szlakiem wielkich Polaków: Spała – Fryszerka – Inowódz”; „Pożegnanie lata”; „Powitanie jesieni”; „Zimowe strategie zwierząt”; „Topienie marzanny”.

Udział uczniów z Koła ekologiczno – turystycznego w II i III Historycznej Grze Miejskiej (Groty Nagórzyckie – Lodowiec).

Wycieczki krajoznawczo – turystyczna dla uczniów klas 0 – VIII.

Udział uczniów klas IV - VIII w konkursie ekologicznym Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Łodzi pn. „Segregujesz – edukujesz”.

Udział uczniów klas IV – VIII w międzyszkolnym konkursie ekologicznym „Blżej natury” – wyróżnienie dla Kingi Klimek – VIII b.

Konkurs Eko – Planeta”.

Ogólnopolski Konkurs Krajoznawczy „Poznajemy Ojcowiznę” – prace nt. Grot Nagórzyckich, Rezerwatu Przyrody „Niebieskie źródła”, doliny Pilicy , organizator: Zarząd Główny PTTK.

Konkurs Wiedzy Ekologicznej, organizator Wydawnictwo „Atlas”.

Konkurs „Drugie dno H₂O – czyli woda w mieście”. Organizator Ośrodek Działań Ekologicznych „Źródła”.

Międzyszkolny Konkurs „Nasze jest piękne” – organizator SP nr 1 w Tomaszowie Maz.

Konkurs – akcja „Ożywić pola”.

Konkurs „Z ekologią na ty” – organizator Muzeum w Tomaszowie Maz.

Coroczny udział szkoły w zbiórce elektrośmieci, plastikowych korków, zużytych baterii, zbiórka opakowań szklanych w ramach programu ekologicznego „EKO POZYTYWNI”.

Coroczny udział uczniów szkoły w Ogólnopolskiej akcji „Sprzątanie świata – Polski”.

Zajęcia terenowe w ramach Koła ekologiczno – turystycznego: Badanie jakości gleby, Badanie jakości wody, Wykorzystanie odnawialnych – alternatywnych źródeł energii.

Na bieżąco na lekcjach przyrody, geografii i biologii podnoszenie świadomości ekologicznej uczniów w zakresie: segregowania śmieci, oszczędzania wody, działań WWF Polska, Greenpeace Polska.

Udział w XXIX Seminarium Uczniowsko-Studentckim pt. „Problemy Ochrony Środowiska”. Seminarium Uczniowsko-Studentckie organizowane jest przez Wydział Inżynierii Procesowej i Ochrony Środowiska Politechniki Łódzkiej.

Udział w konkursie w kategorii „Eko-wynalazek”. podczas którego uczniowie zaprezentowali pracę pt. "Eko-torba" oraz ekologiczny powerbank, a także sposób ekologicznego ogrzewania domu, zajmując II miejsce.

Udział w VII Forum Ekologiczne, które odbyło się w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych nr 8 w Tomaszowie Mazowieckim. Na Forum promowana była szeroko pojęta tematyka proekologiczna, podejmowano tematy wyjaśniające co znaczy być eko oraz ekonomicznego aspektu ekologii, jak wygląda ogród ekologiczny a ekonomiczny. Wykłady prowadzili przedstawiciele Politechniki Łódzkiej oraz SGGW w Warszawie. W ramach Forum odbył się konkurs dla uczniów szkół podstawowych pt. „Nie wyrzucaj – wykorzystaj повторно”. Uczniowie klas VI - VIII naszej szkoły wzięli w nim licznie udział. Jedna praca została wyróżniona.

Akcja dla uczniów klas IV – VIII „Pomagamy zwierzętom przetrwać zimę” – dokarmianie zwierząt zimą:

- wyprawa z leśnikiem do paśnika w lesie – złożenie pokarmów, rozpoznawanie tropów zwierząt,
- zbiórka żołędzi i kasztanów jako karmy dla dzikiej zwierzyny na zimę – przekazujemy je współpracującym z nami myśliwym z Koła Łowieckiego „Błękitne Źródła”,
- wykonywanie karmników i budek lęgowych dla ptaków – budki przekazujemy do zawieszenia w lesie K.Ł. „Błękitne Źródła” a karmniki daliśmy do wszystkich ,pracowni naszej szkoły. Największy umieściliśmy w ogródku szkolnym
- dokarmianie ptactwa wodnego w rezerwacie „Niebieskie Źródła” i nad Wolbórką,
- spotkanie z leśnikiem nt. Dlaczego, gdzie i czym należy dokarmiać zwierzęta.

Akcja „Ożywić pola” – akcja- konkurs, organizator redakcja „Łowca Polskiego”. W ramach akcji:

- spotkanie z p. Mirosławem Głogowskim redaktorem Ł.P. nt. celów akcji, zasad działania kół łowieckich i ich roli w utrzymaniu równowagi w przyrodzie,
- nawiązanie współpracy z Nadleśnictwem w Smardzewicach, w której efekcie pozyskaliśmy teren i sadzonki drzew (ok. 200) do założenia remizy śródpolnej – schronienia dla drobnej, dzikiej zwierzyny,
- nawiązanie współpracy z Kołem Łowieckim „Błękitne Źródła”,
- założenie remizy,
- cykliczne prace pielęgnacyjne (4 lata) w remizie (odchwaszczanie), obserwacja życia w remizie,

- prace pielęgnacyjne w szkółce leśnej w Iłkach, na plantacjach sadzonek,
- konkursy wiedzy i plastyczne nt. zwierząt, będących tematem przewodnim w poszczególnych latach akcji,
- wycieczka ekologiczna do Wiaderna – wędrówka z leśnikiem i myśliwym ścieżką edukacyjną „Szkolna Droga”.

Lekcje muzealne:

- „Fauna Środkowego Nadpilicza”,
- „Dzika Polska”,
- „Ptaki okolic Częstochowy”,
- „Dlaczego ptaki są wyjątkowe”,
- „Dlaczego kaczka pływa”,
- „Dzieje i blask bursztynu”,
- „Zimowe strategie zwierząt”.

Współpraca z organizacjami i instytucjami, wspierającymi nas w działaniach:

- Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze – oddział w Piotrkowie Tryb – organizator rajdów pieszych, zlotów, marszy na orientację,
- Polskie Towarzystwo Schronisk Młodzieżowych – organizator imprez turystycznych, konkursów ekologicznych,
- Nadleśnictwo w Smardzewicach – pomoc przy założeniu remizy śródpolnej, spotkania w szkole, wyprawy do lasu, szkółki leśnej,
- Muzeum w Tomaszowie Maz – zaproszenia na wernisaże, lekcje muzealne.

Udział w konkursie Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi pn. „Moja wymarzona ekopracownia”, którego efektem jest utworzenie pracowni „Eko Planeta”.

DZIAŁANIA ZWIĄZANE Z EKOLOGIĄ – ODDZIAŁ PRZEDSZKOLNY **„TECZOWA AKADEMIA”:**

W Oddziale Przedszkolnym działającym przy Szkole Podstawowej nr 12 w Tomaszowie Mazowieckim, zostały podjęte następujące działania proekologiczne, podczas których dzieci dowiedziały się o niekorzystnym wpływie ludzi na środowisko oraz o sposobach dbania o nie, np.:

- „Dbamy o naszą planetę!” - włączę nie się w akcję sprzątania świata, kształtowanie postaw proekologicznych,
- „Skąd się bierze prąd?” - potrafi wyjaśnić czym jest energia, wskazać źródła jej i skąd ją czerpiemy,
- „Od żołądźcia do dębu” - przypomnienie znaczenia drzew dla człowieka, podkreślenie konieczności dbania o przyrodę,
- „Skąd się biorą drzewa?” - sadzimy sadzonkę dębu, kształtowanie postaw proekologicznych,
- „Co to jest śnieg?”- wie, co to jest i zna właściwości śniegu, dokonuje obserwacji, bierze udział w eksperymentach, badaniach,
- „Eksperymenty z wodą” - woda w życiu człowieka - rozbudzenie ciekawości otaczającego świata, wyciągnięcie wniosków z doświadczeń i eksperymentów, wie jak ważna jest woda w życiu człowieka,

- „Suszymy nasiona dla ptaków” - zbieranie i suszenie nasion i owoców, przeznaczonych na pokarm dla ptaków w okresie zimowym np.: jarzębina,
- „Pomagamy ptakom przetrwać zimę” - uświadomienie konieczności niesienie pomocy ptakom zimą, kształtowanie opiekuńczego stosunku do zwierząt poprzez dokarmianie i dopajanie ptaków w trudnych, zimowych warunkach (zastosowanie suszonego pokarmu), - obserwacja zachowania się ptaków w karmniku,
- „Happening lawendowy”- zachęcanie dzieci do siania lawendy, zapoznanie dzieci z niezwykleymi właściwościami tej rośliny, kształtowanie postaw prozdrowotnych,
- „Dzień wody” - uświadomienie znaczenia wody w przyrodzie oraz konieczności jej oszczędzania, rozwijanie zainteresowań związanych z ekologią poprzez wykonywanie doświadczeń z wodą, uwrażliwienie dzieci na sprawy czystości wody,
- „Zakładamy zielone hodowle” - rozwijanie zainteresowań przyrodniczych u dzieci, prowadzenie hodowli roślin,
- „Co się dzieje w szklarni?” - poznanie zasad hodowli roślin w szklarni, obserwacja wzrostu roślin,
- „Co to jest ekologia?” - potrafi wysuwać wnioski dotyczące zagrożeń środowiska poprzez własne doświadczenia, rozumie znaczenie słów „ekologia” i „ochrona środowiska”,
- „Jak długo będzie bić zielone serce – ziemię mamy tylko jedną” - kształtowanie świadomości ekologicznej, wie jak postępować aby chronić środowisko naturalne,
- „Ekologiczny teatrzyk” - ma świadomość, iż dobry stan środowiska gwarantuje życie i zdrowie wszystkich organizmów na Ziemi,
- „Życie na łące” -zwrócenie uwagi na zwierzęta pożyteczne żyjące na łące (biedronki, krety, ptaki, owady), konieczność ich ochrony, kształtowanie kultury ekologicznej poprzez uświadomienie dzieciom szkodliwości wypalania traw na łące, uwrażliwienie na właściwe zachowanie się na łące,
- „Ekologiczne sposoby pakowania zakupów” - uświadomienie wpływu każdego człowieka na stan środowiska poprzez jego wybory konsumenckie,
- „Smog” - zapoznanie z problemem smogu i sposobami obrony organizmu przed szkodliwymi jego skutkami,
- „Drugie życie butelki” - dziecko zna zasady segregowania śmieci tworzy zabawki z odpadów,
- „Co to jest recykling?” - rozwijanie u dziecka świadomości ekologicznych,

PROGRAM:

„Czyste Powietrze Wokół Nas” - program przedszkolnej edukacji antytytoniowej, ochrona dzieci przed szkodliwym wpływem dymu tytoniowego.

DZIAŁANIA ZWIĄZANE Z EKOLOGIĄ - EDUKACJA WCZESNOSZKOLNA:

KONKURSY

Miejski Konkurs Przyrodniczo- Ekologiczny dla uczniów klas trzecich.

Ogólnopolski Konkurs Piosenki Turystyczno - Przyrodniczej Przedbórz 2018.

Ogólnopolski Festiwal Piosenki Harcerskiej i Turystycznej „Zielona Nuta”.

Powiatowy Konkurs Plastyczny pt.: „EKO- pocztówka”.

Ogólnopolski Konkurs Plastyczny „Nasza woda- nasz skarb”.

WYCIECZKI

Wycieczka do gospodarstwa agroturystycznego w Konarzewie.

Wycieczka do alpinarium i arboretum w Rogowie.

POGADANKI/SPOTKANIA

Pogadanka nt. "Zagrożenia - smog w naszym mieście".

Spotkanie z przedstawicielkami firmy ENERIS nt. segregowania śmieci i ochrony przyrody.

TEMATY

Jesienny las.

Co jest nam potrzebne do życia.

Czyste powietrze dla każdego.

Gatunkowa ochrona roślin i zwierząt.

W zgodzie z przyrodą.

Źródła energii odnawialnej.

Jesienne krajobrazy - zagrożenia ze środowiska naturalnego.

Ekologiczne zakupy.

Przedmioty z odzysku.

Zagrożenia dla środowiska przyrodniczego ze strony człowieka.

Recykling. Pomysły na wykorzystanie surowców wtórnych.

Znaczenie wody w życiu człowieka, zwierząt i roślin.

Zmiana stanu skupienia wody.

Środowisko naturalne i potrzeba segregowania odpadów.

Segregowanie odpadów. Recykling. Odpady biodegradowalne.

Graj w zielone.

Bezcenna woda.

INNE

Zbiórka makulatury. Zbiórka elektrośmieci. Zbiórka plastikowych nakrętek.

ZAJĘCIA W MUZEUM W RAMACH "Muzealnej Akademii Malucha"

Drzewa.

Wędrowki ptaków.

Grzyby.

Skały i minerały ozdobne Polski.

Dyrektor Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 3 w Tomaszowie Mazowieckim przekazuje **wykaz działań o charakterze ekologicznym** realizowanych w Szkole Podstawowej nr 7 i Przedszkolu nr 9.

- Na terenie szkoły i przedszkola zbierane są zużyte baterie, plastikowe nakrętki oraz elektrośmieci.
- Uczniowie i wychowankowie co roku biorą czynny udział w akcji „Sprzątanie Świata”.
- W Zespole corocznie obchodzony jest „Dzień Ziemi”.
- Na terenie szkoły działa koło ekologiczne .
- Uczniowie biorą udział w konkursach ekologicznych :
 - * „Rejs na czystą wyspę” – konkurs miejski
 - * „Dbam o środowisko” – Łódź Urząd Marszałkowski
 - * „W moim środowisku” - konkurs powiatowy dla kl. III
 - * wewnętrzny konkurs ekologiczny dla klas IV-VIII
 - * inne (miejskie, powiatowe) – zgodnie z harmonogramem
- Na terenie należącym do szkoły powstał edukacyjny ogródek ekologiczny.
- W szkole realizowane są programy edukacyjne :
 - * „Czyste powietrze wokół nas”
 - * „Bieg po zdrowie”
- Szkoła współpracuje z Nadleśnictwem Smardzewice.

DYREKTOR
Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 3
w Tomaszowie Maz.
Ligia Twardowska

Działania proekologiczne realizowane w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 4 w Tomaszowie Mazowieckim

Działania proekologiczne realizowane w Szkole Podstawowej nr1 w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 4 w Tomaszowie Mazowieckim

- opracowano i wdrożono projekt ekologiczny „Czyste płuca Tomaszowa”. W ramach realizacji projektu pozyskano fundusze z WFOŚiGW w Łodzi, z którego zakupiono pomoce dydaktyczne i zorganizowano wycieczki tematyczne dla uczniów związane z ochroną powietrza (wycieczka do elektrowni Bełchatów- instalacja odsiarczania dymów; MZK w Tomaszowie Maz.-autobusy hybrydowe)
- udział uczniów w ogólnopolskim konkursie ekologicznym EKO PLANETA
- zbiórka elektrośmieci, zbiórka zużytych baterii
- udział w akcjach „Sprzątanie świata”, uroczyste apele z okazji Dnia Ziemi
- udział w przyrodniczych warsztatach muzealnych „Obszary chronione w regionie”
- realizacja cyklicznych pogadanek związanych z ochroną środowiska naturalnego „Dziura ozonowa”, „Efekt cieplarniany”, „Kwaśne deszcze”, „Odnawialne źródła energii”
- opracowanie i wdrożenie innowacyjnego programu ekologicznego „Woda źródłem życia”
- próba rewitalizacji terenu przy szkole „Eko-pracownia pod chmurką”
- propagowanie zdrowego i świadomego odżywiania poprzez realizację programu „Szkola na widelcu”
- zorganizowanie cyklu lekcji z leśnikiem- poznanie zalesienia najbliższej okolicy, propagowanie kultury zachowania w lesie
- realizacja serii zajęć w ramach programu „Klasa z klimatem”
- realizacja programów profilaktycznych: „EKO POZYTYWNI”-segregacja śmieci, „Trzymaj formę”-zdrowy styl życia, „Czyste powietrze wokół nas”, „Nie pal przy mnie proszę”,
- udział w programach Unii Europejskiej wspierających zdrową, zbilansowaną dietę dzieci i młodzieży w szkołach-„Mleko w szkole”, „Owoce i warzywa w szkole”
- zorganizowanie wycieczek do gospodarstwa agroturystycznego w Konarzewie- udział w cyklu zajęć praktycznych- „Kiszenie kapusty”, Wykopki”, „Od ziarenka do bochenka”- propagowanie zdrowego odżywiania

- współpraca z Tomaszowskim Towarzystwem Opieki Nad Zwierzętami (zbiórka karmy dla bezdomnych zwierząt)
- zainstalowanie na terenie szkoły poidelek z wodą do picia dla uczniów naszej szkoły
- użytkowanie oczyszczacza powietrza w sali klasy „ 0” w celu eliminowania mikropyłów w pracowni.

**Działania proekologiczne realizowane w Przedszkolu nr 20
w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 4 w Tomaszowie Mazowieckim**

1. Udział w ogólnopolskiej akcji Sprzątanie Świata:

- kształcenie świadomości dbania o środowisko naturalne
- uświadamianie potrzeby ograniczenia ilości śmieci poprzez stosowanie opakowań wielokrotnego użytku (torby wielokrotnego użytku)
- recykling – odzyskiwanie surowców z odpadów
- segregowanie śmieci

2. Spacery bliższe i dalsze (las, park, ogródki działkowe), podczas których nauczycielki poruszały następujące zagadnienia:

- zmiany zachodzące w przyrodzie w poszczególnych porach roku
- niedeptanie trawników
- wyrzucanie śmieci do kosza
- niefamanie gałęzi
- ochrona zwierząt

3. Realizacja programu autorskiego p. Beaty Kardyni w grupie III – Mali Przyjaciele Ziemi.

4. Przystąpienie do ogólnopolskiego programu ekologicznego Klubu Gaja:

- obchody Święta Drzewa
- zorganizowanie przedstawienia o tematyce ekologicznej, rozwiązywanie zagadek

ekologicznych, śpiewanie piosenek o tematyce ekologicznej

- posadzenie drzewa i roślin wieloletnich w ogrodzie przedszkolnym

5. Rozmowy i pogadanki podczas zajęć przedszkolnych:

- hałas – uświadamianie szkodliwości hałasu na zdrowie człowieka
- zapoznanie ze sposobami racjonalnego i oszczędnego korzystania z wody – uświadamianie, że woda to skarb, bez którego nie mogłoby istnieć życie na Ziemi
- dbanie o porządek w sali
- oszczędzanie energii elektrycznej

- segregowanie śmieci
- co zanieczyszcza powietrze – uświadamianie dzieciom, że czyste powietrze jest jednym z warunków właściwego rozwoju życia na Ziemi
- 6. Oglądanie podczas zajęć filmów, książek, albumów o tematyce ekologicznej.
- 7. Zajęcia plastyczne o tematyce ekologicznej – malowanki, kolorowanki.
- 8. Inne działania w przedszkolu mające na celu ochronę środowiska:
 - korzystanie z kubeczków plastikowych na wodę wielokrotnego użytku
 - ograniczenie zużycia folii A4 – koszulek na dokumenty
 - zbiórka nakrętek od butelek plastikowych
 - zbiórka baterii
 - wywóz złomu (zużyty sprzęt metalowy)
 - częściowa wymiana świetlówek na świetlówki ledowe
 - nawiązanie współpracy z firmą Eurobox – pudełka tekturowe na zabawki i dokumenty,
- zabawki dla dzieci z tektury (domki, statki, półki, samoloty)

Działania proekologiczne realizowane w Przedszkolu nr 14 w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 4 w Tomaszowie Mazowieckim

1. Akcja „Sprzątanie świata”;
2. Uroczystości i zajęcia z dziećmi związane z „Dniem drzewa”;
3. Realizowanie ogólnopolskich programów o tematyce profilaktycznej i ekologicznej:
 - „Kubusiowi przyjaciele natury”,
 - „Mamo, tato wolę wodę”,
 - „Czyste powietrze wokół nas” w tym pogadanki na temat zjawiska „smogu”;
4. Organizowanie uroczystości i zajęć edukacyjnych związanych z następującymi świętami:
 - „Dzień jabłka”,
 - „Dzień marchewki”,
 - „Dzień Ziemi”,
 - „Dzień wody”;
5. Realizowanie autorskiego programu edukacyjnego o tematyce ekologicznej dla dzieci 5-6 letnich „Chrońmy naszą planetę”;
6. Współpraca z nadleśnictwem i kołem łowieckim - dokarmianie zimą zwierząt leśnych – wycieczka do „leśnego państwa”;

7. Udział i organizowanie konkursów o tematyce ekologicznej, w tym:
 - Piosenka ekologiczna,
 - Wiersze o przyrodzie,
 - Pokaz mody ekologicznej,
 - Udział dzieci w międzyprzedszkolnym turnieju wiedzy ekologicznej dla dzieci 6 letnich,
 - Konkurs dla dzieci i rodziców na wykonanie „Ekologicznego wiatraka”,
 - Konkurs plastyczno – techniczny dla dzieci i rodziców „Zabawka z odpadka”,
 - Konkurs plastyczno – techniczny dla dzieci i rodziców „Odpadkowy instrument”;
8. Koncerty muzyczne o tematyce ekologicznej profilaktycznej organizowane w placówce;
9. Teatrzyki o tematyce profilaktycznej i ekologicznej;
10. Segregacja:
 - Zbiórka makulatury,
 - Baterii,
 - Plastikowych korków;
11. Liczne wycieczki piesze i autokarowe m.in. do : lasu, parku, zagrody ekologicznej w Kole, „Sadów Klemensa”, rezerwatu przyrody - „Niebieskie Źródła”, „Mikrokosmosu” w Ujeździe, pasieki w Łazisku;
12. Ścieżka edukacyjna w Spalskim Parku Krajobrazowym połączona z cyklem pogadarek edukacyjnych prowadzonych przez leśniczego zarówno w parku jak i naszej placówce;
13. Projekt polsko-szwajcarski „Zachowaj równowagę” - otrzymanie certyfikatu „Przedszkole przyjazne żywieniu i aktywności fizycznej dzieci” pod patronatem MEN, Instytutu Żywności i Żywienia oraz Ministerstwa Zdrowia.
14. Zbieranie i suszenie nasion i owoców przeznaczonych na pokarm dla ptaków w okresie zimowym, dokarmianie ptaków;
15. Wykorzystanie malowanek o tematyce ekologicznej (np. „Nasze środowisko- jak w nim żyć” St. Bałaza, U. Strzelczyk, opracowane w Instytucie Ekologii Terenów Uprzemysłowionych, Katowice), oraz gry planszowej „Czysty Świat” do dokładniejszego zrozumienia i przybliżenia problematyki dbania o nasze środowisko;
16. Czynne uczestnictwo w upowszechnianiu informacji dotyczących ochrony przyrody;

17. Świadome przestrzeganie zakazu niepotrzebnego zrywania roślin chronionych i właściwego zachowania się w rezerwacie przyrody z równoczesnym podkreśleniem ich znaczenia;

18. Rozumienie roli przyrody w życiu człowieka a także konieczności jej ochrony wraz ze znajomością sposobów chronienia dostępnych dzieciom.

Dyrektor
Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 4
mgr Ewa Służewska

Działania ekologiczne prowadzone w Zespole Szkolno- Przedszkolnym nr 5 w Tomaszowie Mazowieckim

w roku szkolnym 2018/2019

zaplanowane na bieżący rok szkolny 2019/2020

Celem działań ekologicznych jest kształtowanie przekonań u uczniów, że stan środowiska zależy od działalności człowieka oraz ukazanie uczniom możliwości wpływania na zmiany w najbliższym otoczeniu. Realizowanie tego jest możliwe przez kształtowanie postawy proekologicznej już od najmłodszych lat ze szczególnym ukierunkowaniem właśnie na środowisko lokalne.

CELE DZIAŁAŃ

OGÓLNY:

-Kształtowanie postaw proekologicznych uczniów.

SZCZEGÓLOWE:

- Rozwijanie u uczniów zainteresowania przyrodą, jego pięknem i różnorodnością,
- Dostrzeganie niekorzystnych i korzystnych zmian zachodzących w najbliższym otoczeniu,
- Wyrobiecie u uczniów odpowiedzialności za stan środowiska,
- Podkreślenie konieczności wyrobienia w młodym pokoleniu na stałe nawyków segregowania odpadów i właściwego przetwarzania szkodliwych odpadów,
- Podejmowanie różnych działań na rzecz ochrony środowiska we własnym otoczeniu,
- Poznawanie różnych gatunków roślin i zwierząt chronionych w Polsce,
- Kształtowanie umiejętności dobrego wypoczynku w czasie obcowania z przyrodą na wycieczkach lub zajęciach terenowych

ZADANIA

1. Akcja Światowe dni sprzątania świata

- Udział klas w sprzątaniu otoczenia, konkurs na najładniejszy plakat- Przedszkole nr 8,
Uczniowie SP 8- klasy VI- VIII

2. Październik miesiącem ochrony przyrody

- Pogadanki, akcja sadzenia drzewek w Przedszkolu nr 8 oraz na terenie SP 8- klasy I- III

- „Dzień drzewa”- sadzenie drzew w Nadleśnictwie Smardzewice- uczniowie klas IV- VI

3. Światowy tydzień ochrony zwierząt

- Współpraca ze schroniskiem dla zwierząt- włączenie w lokalną akcję „ Pluszak dla zwierzaka”
- Akcja „ Pełna miska dla schroniska”. Zbiórka przedmiotów niezbędnych psom do życia(karma, koce, poduszki)

4. Akcje ekologiczne w szkole:

- Zbiórka baterii, makulatury i aluminiowych puszek, nakrętek
- Lekcje i pogadanki na temat „Co zrobić ze zużyтым sprzętem?”
- Lekcje i pogadanki na temat co zrobić ze zużyтым sprzętem elektrycznym i elektronicznym.
- Warsztaty dla dzieci i rodziców „ Ekologia mieszcucha”- uczniowie klas I- III
- Warsztaty ekologiczne dla rodziców dotyczące segregowania odpadów i ograniczenia zużywania odpadów z tworzyw sztucznych- cała społeczność szkolna
- „Zrobimy coś z niczego dla Ziemi”- konkurs dla klas I- III, który miał na celu wykorzystanie zużytych np. butów, kapeluszy, kluczy itp. tak, aby nadać im nowe życie np. z butów powstały nowe donice. W ten sposób uczniowie brali udział w recyklingu.
- Zajęcia tematyczne „ Toniemy w plastiku”- uczniowie klas IV- VIII
- Zajęcia tematyczne” Warunki życia w Morzu Bałtyckim”- uczniowie klas VI
- Zajęcia tematyczne „ Odkrywamy tajemnice zjawisk przyrodniczych”- uczniowie klas IV- VI
- Zajęcia tematyczne „ Odnawialne i nieodnawialne źródła energii”- uczniowie kl. IV
- Zajęcia terenowe” Badamy najbliższą rzekę- Pilicę”- uczniowie klas IV
- Zajęcia terenowe” Badamy zanieczyszczenia wody. Chrońmy wody Zalewu Sulejowskiego”- uczniowie klas VI
- Spektakl ekologiczny- „ Dorotka po drugiej stronie tęczy”- uczniowie klas I- III
- Zajęcia „Doświadczenia z powietrzem”- Przedszkole nr 8
- Warsztaty na temat smogu : „Sposoby ochrony środowiska naturalnego- w szczególności powietrza. Bełchatów- dla uczniów klas VII- VIII
- Zajęcia warsztatowe dla grupy 6- latków oraz uczniów klas I- VIII „ Uwaga ! Alarm antysmogowy”

5. Jesień w przyrodzie

- Piękno i uroki krajobrazu jesiennego –konkurs na szkolny plakat,
- Jesienna wycieczka do lasu w grupach przedszkolnych połączona ze zbiórką najładniejszych okazów przyrodniczych,
- Wykonanie zielnika liści i roślin jako sposób na zainteresowanie uczniów pięknem przyrody- uczniowie klas IV- V
- Wykonanie gazetki szkolnej o tematyce „Jesień w przyrodzie”.

6. Akcja ekologiczna „Ratujmy kasztanowce”

- Pogadanka na temat „Szkodnik kasztanowca zwyczajnego”- uczniowie klas I- VI
- Działania polegające na grabieniu i usuwaniu porażonych liści kasztanowca.
- Włączenie w ogólnopolską akcję „ Kasztanobranie” zbiórka kasztanów, z których pozyskane zostaną nasiona na nowe sadzonki drzew- cała społeczność szkolna

7. Akcja „Pomóż zwierzętom przetrwać zimą”- uczniowie klas I- III

- Spotkanie z leśnikiem : pogadanka o zwierzętach w zimie- Przedszkole nr 8
- Zima w pejzażu – konkurs plastyczny

8. Kwiecień – miesiącem ochrony przyrody

- 22 kwietnia – Międzynarodowy Dzień Ziemi. Uroczystość szkolna- inscenizacja. Przemarsz ulicami miasta z plakatami i transparentami” Smoki czy smogi?”- cała społeczność szkolna
- Dzień Ochrony Środowiska- plakat, uczniowie klas I- VIII
- Moja najpiękniejsza roślina – konkurs fotograficzny roślin wiosennych,
- Konkurs fotograficzny „ Przez zielone okulary”- cała społeczność szkolna
- Montaż muzyczno- taneczny „ Żywioty” przedstawiający zasoby naszej planet- uczniowie klas VI- VIII

9. Konkursy przyrodnicze

- Konkurs przyrodniczy „ Drugie dno H₂O”- konkurs plastyczny, którego patronem był Zakład Gospodarki Wodno- Kanalizacyjnej Sp. z o. o w Tomaszowie Mazowieckim
- Udział w Miejskim konkursie ekologicznym dla klas 3 organizowanym przez Zespół Szkolno- Przedszkolny nr 1 w Tomaszowie Mazowieckim
- Szkolny konkurs plastyczny- „ Dla Ziemi wiele dobrego, robimy coś z niczego”- uczniowie klas IV- VI

- Zorganizowanie Miejskiego konkurs ekologiczno- plastycznego „ Drzewa płucami naszego miasta” (w ramach projektu „Strażnicy Błękitu Nieba”)
- Zorganizowanie Miejskiego konkurs ekologiczno- plastyczno- literackiego „ Smoki czy smogi?” (w ramach projektu „Strażnicy Błękitu Nieba”)
- Zorganizowanie Miejskiego Przedszkolnego konkursu ekologiczno- plastycznego „ Wiatraki” (w ramach projektu „Strażnicy Błękitu Nieba”)
- Konkurs rodzinny „ Siła oddechu, siłą zdrowego życia” (w ramach projektu „Strażnicy Błękitu Nieba”)

10. Wycieczki ekologiczne

- Wycieczka do Rezerwatu Niebieskie Źródła
- Wycieczka do Lipki- warsztaty stacjonarne na temat wpływu klimatu i jakości powietrza na migrację i życie pszczoł i produkcję miodu. (w ramach projektu „Strażnicy Błękitu Nieba”) uczniowie klas I- III
- Wycieczka klas IV- VIII do Arboretum w Rogowie- zwiedzanie Arboretum oraz udział w zajęciach edukacyjnych w Centrum Edukacji Przyrodniczo- Leśnej- klasy VI- VIII (w ramach projektu „Strażnicy błękitu nieba”):
 - * wpływ roślin na ochronę powietrza
 - * Niska emisja- co to takiego?
 w ramach projektu „Strażnicy błękitu nieba”
- Wycieczka rowerowa z rodzicami „ Dolina Pilicy- zielonymi płucami Tomaszowa” (w ramach projektu „Strażnicy Błękitu Nieba”)
- Zajęcia terenowe przy turbinach wiatrowych w Chorzęcinie- klasa VIII (w ramach projektu „Strażnicy Błękitu Nieba”)
- Wycieczka do Bełchatowa, w trakcie której dzieci poznały jakie są negatywne skutki spalania paliw kopalnych w Polsce (w ramach projektu „Strażnicy Błękitu Nieba”).

DYREKTOR
 Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 5
 w Tomaszowie Mazowieckim
mgr Justyna Kubiak

Edukacja ekologiczna w Szkole Podstawowej nr 14 im. Orła Białego w Tomaszowie Maz.

Treści ekologiczne realizowane są na zajęciach pozalekcyjnych w ramach koła ekologicznego, zajęciach przedmiotowych z biologii, chemii, przyrody, wdż, (koło ekologiczne- 1h tyg. w bieżącym roku szkolnym)

Program wychowawczo- profilaktyczny uwzględnia treści ekologiczne do realizacji na zajęciach z wychowawcą.

Udział w akcjach :

- „Sprzątanie świata” - ogólnopolska akcja w której corocznie szkoła aktywnie uczestniczy.
- Coroczne uroczyste obchody „Dnia Ziemi”- przedstawienie , konkursy związane z ekologią.
- „ Moje miasto bez elektrośmieci”- udział szkoły w ogólnopolskim programie zbiórki elektrośmieci(oczyszczono nasze miasto i powiat ze 150 ton elektrośmieci , wymiana pozyskanych punktów w programie na tablice multimedialne i inne pomoce dydaktyczne
- Selektywna zbiórka makulatury
- Zbiórka zużytych baterii
- Zbiórka plastikowych nakrętek
- Zbiórka telefonów komórkowych

Konkursy ekologiczne szkolne i pozaszkolne :

„Dbam o swoje środowisko”- wojewódzki konkurs ekologiczny

„ Eko- Pocztówka”

„Rejs na czystą wyspę” - VI Tomaszowski Festiwal Ekologiczny

konkursy związane ze zbiórką elektrośmieci – film ekologiczny, plakat

Programy realizowane w szkole

- „ Miasto bez plastiku”
- ” Czyste powietrze wokół nas”

Współpraca z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi-

- 2015r- otrzymanie dotacji do utworzenia ekopracowni – 2015 r z wkładem własnym Urzędu Miasta,
- lipiec 2019 - złożenie wniosku w programie „Nasze ekologiczne pracownie”- - wkład własny organu prowadzącego – Urzędu Miasta

Inne działania

- pozyskanie do klasopracowni oczyszczacza powietrza

- zorganizowanie źródła wody pitnej w stołówce szkolnej

Treści informacyjne dot. ekologii walka ze smogiem(np. wymiana pieców węglowych)- tablice informacyjne, plakaty foldery, wystawy.

DYREKTOR
Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 6
mgr Sławomir Żegota

W TOMASZOWIE MAZOWIECKIM

ul. Stefana Czarnieckiego 12/14

HASŁO PRZEWODNIE PRZEDSZKOLA: „Z ekologią w sercach i przyrodą w tle”.

WYKAZ DZIAŁAŃ EKOLOGICZNYCH

7 października 2019r. Wicedyrektor Zespołu Szkolno-Przedszkolnego Nr 6, Przedszkola nr 2 im. M. Kownackiej, Pani Lidia Zaręba uczestniczyła w roli prelegenta i doradcy praktycznego w VII Międzynarodowym Kongresie Biogospodarki w Łodzi.

Ponad siedmiuset uczestników z Polski i świata spotkało się, by rozmawiać o zrównoważonym rozwoju, bioekonomii, zmianach społecznych i najnowszych technologiach sprzyjających ochronie środowiska, wszystko po to żeby przeciwdziałać negatywnym zmianom klimatycznym, ale też wesprzeć ten istotny sektor polskiej gospodarki.

Lidia Zaręba jako wicedyrektor i opiekun nauczyciela z rozpoczętym awansem zawodowym umożliwiła mu również udział w kongresie w celu nabrania praktyki, doświadczenia zawodowego oraz poszerzenia świadomości ekologicznej.

W Międzynarodowym Kongresie byliśmy jedynymi reprezentantami Tomaszowa Mazowieckiego i godnie zaprezentowaliśmy nasze Miasto i naszą pracę.

MIESIĄC	PODJĘTE DZIAŁANIA
Przez cały rok	<ul style="list-style-type: none">• Zbieranie karmy, środków pielęgnacyjnych, koców, dywanów, pluszaków dla zwierząt ze Schroniska w Tomaszowie Mazowieckim• Zbieranie korków• Zbieranie baterii• Zbieranie makulatury- w każdym miesiącu organizowanie konkursu na najlepszego zbieracza makulatury w przedszkolu i na najlepszego zbieracza makulatury w grupie, kształtowanie zdrowej rywalizacji, dbałości o środowisko naturalne, wpajanie nawyku segregacji śmieci• dokarmianie zwierząt, owadów i ptaków w ogrodzie• tworzenie odpowiednich warunków do życia pszczoł, konkurs na najpiękniejszy domek dla pszczoł, całoroczne dokarmianie pszczoł i motyli, montowanie w ogrodzie domków dla owadów, rozrzucanie bomb nasiennych w terenie przy przedszkolnym- wyszukiwanie zaniedbanych miejsc ekosystemu (wysiewy: gryki, kostrzewy czerwonej, facelii błękitnej, wyki ptasiej, gorczyca białej, chabrów bławatków, koniczyny, łubinu żółtego, żmijowca zwyczajnego, szałwii, krwawnika pospolitego)• Całoroczna współpraca z Nadleśnictwem w Smardzewicach, wycieczki, zajęcia edukacyjne w szkółce leśnej „łłki”, sensoryczne poznawanie drzew, sadzenie drzew w lesie, pozyskiwanie drzewek-świerków srebrnych, wykonywanie nasadzeń w ogrodzie dydaktycznym, cykliczne wizyty leśniczego w placówce, prelekcje• Promowanie zdrowej żywności- dokładnie zaplanowane, zdrowe posiłki w przedszkolu• Krajoznawcze Wycieczki promujące piękną Polskę: Groty Nagórzyckie, Mikrokosmos w Ujeździe, Muzeum im. Antoniego Ostrowskiego w Tomaszowie Mazowieckim- wystawy przyrodnicze, minerałów itp., Skansen Rzeki Pilica, Rezerwat Niebieskie Źródła,

	<ul style="list-style-type: none"> • Udział w Konkursach Ekologicznych • Organizowanie Konkursów Ekologicznych
Wrzesień	<ul style="list-style-type: none"> • Urządzanie jesiennej ekspozycji w kąciakach przyrody • Zapoznanie z charakterystycznymi zmianami w przyrodzie jesienią – obserwacje przyrodnicze, zbieranie jesiennych darów przyrody, tworzenie ekopatrol- eksploracja terenu wokół przedszkola, dostrzeganie potrzeb środowiska przyrodniczego, sprzątanie terenu, pielęgnacja roślin • Tworzenie tablicy dydaktycznej z informacjami ekologicznymi w korytarzu przedszkola, popularyzowanie haseł proekologicznych- aktualizacja cały rok • Udział w Akcji Sprzątanie Świata- kształtowanie poczucia odpowiedzialności za stan środowiska naturalnego, pogadanki na temat segregacji śmieci i problemu śmieci • Prowadzenie jesiennych prac na grządkach każdej grupy, zagospodarowanie grządek, wykonywanie nasadzeń: grządka z krokusami, tulipanami, żonkilami • EKOLOGICZNE WARSZTATY Z RODZICAMI I DZIEĆMI „Poznanie zawodu krawcowej, budowy maszyny do szycia i szycie Misiów”- Spotkanie Klubu Czytających Rodzin • Bal Jesieni- powitanie jesieni • Ilustracje ruchowe wierszy o tematyce ekologicznej /wiersze N. Usenko „Królestwo Przyrody” • Ziemia jako miejsce gdzie żyje człowiek, zwierzęta i rośliny, elementy ziemi na powierzchni i pod powierzchnią: jaskinie, tunele, korytarze, kopalnie, kąciaki ekologiczne • Skąły i minerały ziemi- obserwacje w kąciaku badawczym ze skarbami ziemi: kamienne, bursztyny, węgiel, sól, glina, piasek, żwir, skały- doznania dotykowe
Październik	<ul style="list-style-type: none"> • Zajęcia dydaktyczne w ogrodzie przedszkolnym „Poznajemy drzewa”- rozpoznawanie drzew iglastych, liściastych, oglądanie kory przez lupę, zabawa tropiąca „Znajdź określone drzewo”, odbijanie kory metodą frotage, zajęcia z produkcji papieru czerpanego, produkcja naturalnych mydełek ekologicznych • Warsztaty dla ekorodziców i ekodzieci – bukiety z jesiennych liści, • Organizator Ekologicznego Konkursu Plastyczno-Technicznego „Pan Ziemiak” • „Dzień Ziemiaka”- konkursy, gry i zabawy organizowane dla całej społeczności przedszkolnej oraz dla zaproszonych gości- Podopiecznych Dziennego Pobytu- działania w ramach współpracy r.awiązanej z Panią Dianą Pieczyńską i DDP w Tomaszowie Mazowieckim • Dzień Kundelka- przedszkolna zbiórka karmy i pluszaków dla zwierząt ze schroniska oraz warsztaty z rodzicami i dziadkami, głośne czytanie książki B.Gawryluk „Dżok-legenda o psiej wierności” przez Prezesa Towarzystwa Opieki nad Zwierzętami, wygłoszenie prelekcji nt opieki nad zwierzętami, • Wycieczka do parku – rozpoznawanie drzew i ich owoców, gromadzenie materiałów przyrodniczych w kąciakach przyrody, wystawa kompozycji jesiennych • Udział w Międzyprzedszkolnym Konkursie „Jesienne pejzaże” • Światowy Dzień Ptaków (1.X)- barwny korowód, wycieczka do lasu, obserwacja drzew i zwierząt • Obserwacja przyrody w ogrodzie dydaktycznym w toku bezpośredniej i pośredniej obserwacji- zmiana zabarwienia liści, opadanie liści, poznawanie właściwości piasku, obserwacja odlotów ptaków ciepłolubnych • Prace porządkowe w ogrodzie- zbieranie opadłych owoców, grabienie liści

	<ul style="list-style-type: none"> • Udział w zajęciach koła patriotycznego- uwzględnienie tematyki działań ekologicznych w aspekcie dbałości o piękno i rozkwit naszej ojczyzny • Organizacja Międzyprzedszkolnych Konkursów Piosenki EKOLOGICZNEJ pod hasłem: „Ekologiczna Piosenka” „Coś w Przyrodzie gra” „100 lat dla Niepodległej” - ukazywanie piękna kraju i ziemi ojczystej, rozbudzanie w sercach młodego pokolenia miłości do ziemi ojczystej, KONKURSY OBJĘTE HONOROWYM PATRONATEM PREZYDENTA MIASTA TOMASZOWA MAZOWIECKIEGO • 4-11.X. Światowy Tydzień Zwierząt- wycieczka do zoo lub wycieczka do „Mikrokosmosu” w Ujeździe, projekcja filmów przyrodniczych • 10.X. Dzień Drzewa- konkurs plastyczny „Drzewo w Czterech Porach Roku”, pogadanka nt. ochrony drzew i ich znaczenia w przyrodzie, oglądanie ilustracji drzew • 11.X. Światowy Dzień Zwierząt- projekcja filmów o tematyce przyrodniczej, poznawanie sposobów przygotowania się zwierząt do zimy, wizyta pracowników schroniska dla zwierząt z zaprzyjaźnionym psem • Inscenizacja piosenek o tematyce ekologicznej „Leśne duszki”, „Ratuj Ziemię” 31.X. Światowy Dzień Oszczędzania- zwracanie uwagi na oszczędzanie wody, energii, gazu, papieru- propagowanie haseł proekologicznych, ulotki, broszury, omawianie problemu braku wody w krajach Afryki • Kółko ekologiczne- zapoznanie dzieci z pojęciem ekologia i zachęcanie do podejmowania działań ekologicznych • Wykonywanie soków z owoców i warzyw z gospodarstwa ekologicznego i z ogrodu dydaktycznego oraz sałatek warzywnych • Wizyta na ekologicznym ryneczku, zakupy i „zdrowe gotowanie”- zajęcia dydaktyczne • Warsztaty ekologiczne dla dzieci „Lalki ze sznurka” • Pieczenie szarlotki z jabłek z gospodarstwa ekologicznego • Udział w konkursie „Nakrętkowa Kura Adela” 12.X-25.XI, organizator konkursu Wydawnictwo DEBIT, zachęcanie do poznania twórczości literackiej Joanny Krżyżanek, wykorzystanie materiałów recyklingowych do tworzenia prac
<p>Listopad</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Prezentacja multimedialna na temat „Zasady zdrowego odżywiania się”, prelekcja, Quiz wiedzy o zdrowym odżywianiu, spotkanie z pracownikami Natur Haus • 3. XI. Światowy Dzień bez Papierosa- pogadanka nt. wpływu szkodliwości dymu papierosowego na organizm palacza czynnego i biernego, ulotki, broszury • 4.XI. Zajęcia ekologiczne prowadzone w grupie Słoneczka przez uczniów Szkoły Podstawowej nr 3 pod kierunkiem nauczyciela p.Eweliny Chmal, współpraca między placówkami, kształtowanie świadomości konieczności segregowania śmieci u najmłodszych • 14.XI. Dzień Czystego Powietrza- poznawanie znaczenia czystego powietrza dla organizmu ludzi i zwierząt, owadów oraz roślin, współpraca z Terenową Stacją Sanitarno -Epidemiologiczną w Tomaszowie Maz., realizacja programu „Czyste Powietrze Wokół Nas”, poznawanie sposobów ochrony powietrza i walkę z zanieczyszczeniami • Każdego roku Organizacja Międzyprzedszkolnego Konkursu EKOLOGICZNEGO Plastyczno-Technicznego dla dzieci i rodziców „Zabawka ze skrawka-Miś Przytulanka”

	<p>„Zabawka ze skrawka- Miś dla Julitki” , rozwijanie wrażliwości estetycznej oraz uzdolnień plastyczno-technicznych, zacieśnianie więzi rodzinnych, uwrażliwianie na potrzeby innych, integracja środowiska, uczenie empatii, kształtowanie umiejętności wykorzystania materiałów odpadowych, ekologicznych, naturalnych do produkcji zabawek, obdarowywanie misiami innych: pacjentów oddziału onkologii i pediatrii w Tomaszowie Maz., Caritas, bezdomnych objętych opieką Towarzystwa Pomocy im. Św. Brata Alberta w Tomaszowie Maz., pozyskanie środków na opłacenie turnusu rehabilitacyjnego dla dziewczynki po chorobie nowotworowej- stała współpraca</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dzień Dyni- Bal u Pani Dyni, produkcja produktów z dyni (ciasto, przetwory, krem z dyni), smakowanie, doświadczenia • Przygotowanie rabatki grupowych do okresu zimowego • Zmiana eksponatów w kąci przyrody • Szykowanie karmników dla ptaków, pogadanka nt. opieki nad ptakami zbiórka karmy na zimowe dokarmianie, wkładanie pokarmu do karmników • Produkcja ekologicznych karmników • Zajęcia dydaktyczne w ogrodzie- zapoznanie z wybranymi gatunkami ptaków: gil, sikorka, wróbel, kawka, wrona...
Grudzień	<ul style="list-style-type: none"> • Urządzenie zimowej ekspozycji w kąci przyrody • Rozpoznawanie tropów zwierząt i ptaków na śniegu, zwracanie uwagi na piękno zimowego krajobrazu, poznawanie zjawisk atmosferycznych charakterystycznych dla zimy: opady śniegu, szadź, szron, zamiecie śnieżne... • Organizacja Międzyprzedszkolnego Konkursu plastyczno- technicznego dla dzieci i rodziców „Ekologiczna Choinka z surowców wtórnych lub materiału przyrodniczego” • Wykonywanie ekologicznych ozdób świątecznych- warsztaty z rodzicami i dziećmi • Dokarmianie ptaków na terenie ogrodu dydaktycznego, obserwacje przyrodnicze dokarmianych zwierząt, uzupełnianie karmików • Zapoznanie dzieci z historią powstania węgla kamiennego, jego właściwościami, poznanie ekologicznych źródeł ciepła i energii, temat „Dlaczego wyginęły dinozaury?”, oglądanie atlasów, albumów, prezentacji multimedialnych
Styczeń	<ul style="list-style-type: none"> • 9.I. Dzień Ligi Ochrony Przyrody- rozmowy na temat zasad ochrony przyrody, uroczyste kodeksy ekologa dla każdej z grup, zaprzysiężenie • 17.I. Dzień Ekologa- wszystkie dzieci podkreślają uroczysty dzień zielonym ubiorem, wspólne zabawy dydaktyczne wszystkich grup, gry zespołowe i konkursy z wykorzystaniem materiałów dydaktycznych, poznawanie podstawowych pojęć z zakresu ekologii i ochrony przyrody, zabawa dydaktyczna „Mały ekolog” • Prowadzenie obserwacji przyrodniczych- zimowe zmiany w przyrodzie • Czy śnieg jest czysty?- poznanie właściwości śniegu i lodu, zabawy na śniegu i lodzie, doświadczenia
Luty	<ul style="list-style-type: none"> • 10.II. Spotkanie z leśniczym z okazji Dnia Dokarmiania Zwierzyny Leśnej- pogadanka na temat konieczności dokarmiania zwierząt leśnych zimą, wzbogacenie wiedzy dzieci na temat życia i zwyczajów zwierząt leśnych • „Zwyczaje sarenki”- poznawanie wybranej grupy zwierząt leśnych • Konkurs dla dzieci i rodziców „Karmik dla ptaków”, zawieszenie wykonanych karmików w ogrodzie przedszkolnym
Marzec	<ul style="list-style-type: none"> • Olimpiada Wiosenna dla dzieci w Ogrodzie Dydaktycznym

	<ul style="list-style-type: none"> • 22.III. Światowy Dzień Wody – doświadczenia z wodą, filtrowanie zanieczyszczeń, poznawanie właściwości wody, obieg wody w przyrodzie, znaczenie istoty spożywania wody na organizm człowieka, happening w okolicy przedszkola- niebieskie wstążki i przebranie dzieci w niebieskie koszulki, propagowanie haseł ekologicznych, rozdawanie mieszkańcom niebieskich serduszek jako symbolu czystej wody • Powitanie Wiosny- barwny korowód, uroczystość połączona z Dniem Patrona Przedszkola • Urządzanie wiosennej ekspozycji w kąciakach przyrody • Obserwacje przyrodnicze w obliczu nadchodzącej wiosny • Założenie zielonych ogródków w salach, poznawanie sposobów rozsadzania kwiatów doniczkowych, hodowla rzeżuchy, owsa, cebuli • Ogłoszenie konkursu fotograficznego dla dzieci i rodziców „Piękno i tajemnica tomaszowskich drzew”, zachęcanie do wędrówek przyrodniczych, odkrywania tajemnic przyrody, przy okazji podziwiania przyrody ożywionej i nieożywionej, wzbudzanie wrażeń estetycznych, spędzenia czasu z rodziną na tle przyrody, dostrzeganie walorów przyrodniczych najbliższego regionu • Wysiew ziół w sali- do przeprowadzenia nasadzeń w donicach w ogrodzie przedszkolnym
Kwiecień	<ul style="list-style-type: none"> • Wykonanie nasadzeń w donicach, w ogrodzie dydaktycznym, zakup donic na zioła: bazylia, mięta, oregano, tymianek, rumianek...pielęgnacja • 5.IV. Światowy Dzień Leśnika i Drzewiarza- przygotowanie uroczystych laurek dla pracowników zaprzyjaźnionego z przedszkolem leśnictwa. • 7.IV. Światowy Dzień Zdrowia- propagowanie zdrowego stylu życia, rozumienie konieczności spożywania ekologicznej żywności, przyrządzanie zdrowych kanapek, sałatek warzywnych, owocowych i soków- w podziale na grupy, częstowanie sąsiednich grup • 22.IV. Międzynarodowy Dzień Ziemi- zabawy i gry na terenie ogrodu przedszkolnego nawiązujące do tematyki ochrony naszej planety, zaproszenie na spotkanie pana leśniczego, posadzenie przy jego pomocy drzewek w ogrodzie, każda grupa swoje. • Prace porządkowe na grzędce grupowej • Obserwacje przyrodnicze „Przyroda budzi się do życia” • Spacery do parku, do lasu i na łąkę, obserwacje- rozumienie skutków wypalania traw • 25.IV. z okazji Międzynarodowego Dnia Świadomości Zagrożenia Hałasem wizyta w rezerwacie przyrody „Niebieskie Źródła”, zapoznanie dzieci z terminem rezerwat, podziwianie drzew, roślin i zwierząt w rezerwacie, zapoznanie się z tablicami informacyjnymi na terenie rezerwatu przyrody, uczymy się mówić i bawić ciszej, nie hałasujemy w rezerwacie
Maj	<ul style="list-style-type: none"> • 10.V. Dzień Morza Bałtyckiego jako europejski element Światowego Dnia Wody, zajęcia edukacyjne w ramach kółka patriotycznego i ekologicznego, morze jako środowisko dla ryb, roślin, skorupiaków, poruszanie tematyki istoty dbania o czystość wód, zabawy z wodą w ogrodzie dydaktycznym • 22.V. Dzień Praw Zwierząt- przemarsz ulicami miasta w maskach zwierząt, w miarę możliwości w przebraniach zwierząt, zaproszenie wolontariuszy ze schroniska dla zwierząt, przybliżenie pracy wolontariuszy lub wycieczka do schroniska, przekazanie zebranej karmy dla podopiecznych schroniska • 26.V. Wykonanie prezentów ekologicznych na Dzień Mamy- zakładki do książki z wykorzystaniem płatków kwiatów z ogrodu dydaktycznego • 31.V. Światowy Dzień bez Tytoniu- przemarsz dzieci wszystkich grup wiekowych z ulotkami zachęcającymi do rzucenia palenia zaprojektowanymi

	<p>i zrobionymi przez dzieci, wykorzystanie dziecięcej wyobraźni i twórczości do realizacji projektu, dzieci z najstarszej grupy mogą nieść 3 makiety papierosów z brystolu, z hasłem rzuć palenie, zadanie dla każdej grupy: wymyśleć hasło dopingujące do rzucenia palenia, rozdawanie mieszkańcom miasta zielonych listków jako symbol czystych płuc</p> <ul style="list-style-type: none"> • 31.V. Dzień Bociana- oglądanie filmu przyrodniczego o bocianich zwyczajach, wykonanie totemu bociana • Ekologiczny Piknik Rodzinny „Wiejsko, Sielsko, Anielsko” poczęstunek dla wszystkich: ciasta owocowe z ekologicznych gospodarstw, kompot z własnych jabłek, chleb ze smalcem, ogórki małosolne, rzodkiewki, szczypior z hodowli przedszkolnej, promowanie zdrowej żywności
Czerwiec	<ul style="list-style-type: none"> • 5.VI. Światowy Dzień Ochrony Środowiska Naturalnego- organizacja Konkursu Literackiego dla dzieci i rodziców na Bajkę Ekologiczną, stworzenie albumu z bajkami, wykorzystywanie bajek w działalności ekologicznej przedszkola • Prezentacja multimedialna „Jak dbać o środowisko naturalne?”, wykonanie plakatów związanych z tematem przez każdą z grup, docenienie opakowań ekologicznych, promowanie zdrowej żywności, dbanie o estetykę najbliższego otoczenia, znajomość źródeł zanieczyszczenia powietrza, wody, gleby a przez co i żywności • Pielęgnacja roślin na grządce przedszkolnej • 21.VI. Pierwszy Dzień Lata- Zabawy ekologiczne z wykorzystaniem ścieżki ogródka dydaktycznego, podziwianie uroków lata • Pasowanie na „Małego Ekologa” jako uwieńczenie wykonania przez dzieci wszystkich całorocznych zadań, poczęstunek, dyplomy

Działania ekologiczne są każdego roku wzbogacane o nowe pomysły. Każdego roku dołączają do nas nowi Ekologiczni przyjaciele.

Cele PROWADZONYCH DZIAŁAŃ EKOLOGICZNYCH:

Dziecko:

- zna podstawowe metody i sposoby ochrony środowiska
- zna przyczyny zanieczyszczenia wody, powietrza, gleby oraz rozumie potrzebę zmniejszania ilości spalin w powietrzu
- zna podstawowe pojęcia związane z ochroną środowiska i terminy z zakresu ekologii
- poznaje i wymienia chronione gatunki roślin i zwierząt
- przestrzega zasad właściwego zachowania się w naturalnym środowisku- życie w symbiozie z naturą
- oszczędnie i racjonalnie gospodaruje zasobami przyrody
- rozumie i odczuwa potrzebę segregowania śmieci
- zna znaczenie spożywania zdrowej i ekologicznej żywności na organizm człowieka
- zna zasady pielęgnacji i uprawy roślin (warzyw, owoców, ziół, kwiatów)
- rozumie konieczność oszczędzania energii, wie, że jej zasoby są ograniczone
- przestrzega zasad ochrony przyrody
- obserwuje i dostrzega zmiany najbliższego otoczenia
- dostrzega ściśle zależności między przyrodą a człowiekiem
- potrafi segregować śmieci
- korzysta z naturalnych, ekologicznych, biodegradowalnych opakowań
- prowadzi ekologiczny styl życia, żyje w harmonii z naturą
- zmniejsza zużycie wody, energii, papieru w domu i przedszkolu poprzez racjonalne korzystanie
- zna znaczenie wody jako podstawowego składnika niezbędnego dla każdej formy życia
- przeprowadza zabawy, eksperymenty np.: barwienie kwiatów, roztapianie lodu
- zna znaczenie higieny w życiu człowieka
- zna i rozumie jaki szkodliwy wpływ ma zażywanie wyrobów tytoniowych na organizm ludzki

- przybiera postawę ekologiczną godną do naśladowania
- czepie radość z przebywania na łonie natury
- unikania korzystania z plastikowych opakowań
- ekoprzedzszkolak:** jest wrażliwy na piękno przyrody i rozumie konieczność jej ochrony, kocha przyrodę i wszystko co naturalne, dba o zwierzęta, rośliny i cały ekosystem, utrzymuje środowisko naturalne w należytej czystości, nie hałasuje w lesie, parku, górach, rezerwach, chętnie bierze udział w konkursach, akcjach ekologicznych i pracach pielęgnacyjnych w ogrodzie przedszkolnym, czuje przynależność do środowiska naturalnego, jest jego strażnikiem i czuje się za nie odpowiedzialny

Osiągnięcia dzieci:

- laureaci konkursów ekologicznych
- aktywne uczestniczenie w akcjach na rzecz środowiska naturalnego
- segregowanie śmieci
- szanowanie lasu i jego mieszkańców
- układanie haseł proekologicznych
- znajomość źródeł zanieczyszczenia powietrza
- uczestniczenie w konkursach, happeningach, imprezach i zabawach proekologicznych oraz wznosi się na coraz wyższe szczeble własnych możliwości
- dostrzeganie walorów przyrodniczych środowiska oraz najbliższego regionu
- rozumowanie skutków wypalania traw

DYREKTOR
Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 6
mgr Sławomir Żegota

Tomaszów Maz., 18.10.2019

DZIAŁANIA PROEKOLOGICZNE

Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 7 w Tomaszowie Mazowieckim

Szkoła Podstawowa nr 11

1. Obchody Dnia Ziemi, w ramach których organizowane były:

- a) Happening Ekologiczny na placu Kościuszki,
- b) Przygotowanie przedstawienia o tematyce ekologicznej pt. „Sąd nad człowiekiem”,
- c) Konkurs Wiedzy Ekologicznej - „Moje czyste środowisko”,
- d) Konkurs Ekologiczno – Plastyczny: „Świat wokół nas”,
- e) Realizacja zajęć ekologicznych na godzinach wychowawczych na temat :
„Świat wokół nas. Kształtowanie postaw proekologicznych.,
- f) Współpraca z Fundacją Nasza Ziemia.

2. Obchody Tygodnia Edukacji Globalnej:

- a) Debata przedstawicieli klas gimnazjalnych i ósmych na temat - „Zmiany klimatyczne na Ziemi”,
- b) Opracowanie i projekcja filmu wszystkim klasom na lekcjach geografii pt. „Zmiany klimatyczne na Ziemi”,
- c) Realizacja zajęć o tematyce proekologicznej na lekcjach geografii:
„Przyczyny i skutki zmian klimatycznych na Ziemi”.
4. Realizacja innowacji pedagogicznej w klasach gimnazjalnych - rozszerzenie nauk przyrodniczych, w tym ekologii.
5. Realizacja programów i innowacji pedagogicznych, których tematyka zajęć obejmuje tematy z ekologii i ochrony środowiska:
 - a) *Kreatywni z Natury,*
 - b) *Ekopozytywni,*
 - c) *Być jak Ignacy,*
 - d) *Miejsca dalekie i bliskie.*
6. Udział w programie edukacyjnym „Klimat to temat” oraz projekcie „Weź oddech” w ramach współpracy z CEO - Centrum Edukacji Obywatelskiej.
7. Organizowanie *Nocy Biologów* (zajęcia dla młodzieży w formie debaty, warsztatów, wykładów).
8. Korzystanie z Kalkulatora CO₂.

9. Zbiórka elektroodpadów w programie „Moje miast bez elektrośmieci”.
10. Zbieranie makulatury, zużytych baterii, plastikowych nakrętek.
11. Udział w programie „Działaj z impetem” dotyczącym właściwej segregacji odpadów, w tym butelek PET.
12. Udział w programie „Bezpieczniki TAURONA. Włącz dla dobra dziecka.”
13. Korzystanie z materiałów z recyklingu – zeszyty z makulatury.
14. Sadzenie roślin wokół szkoły.
15. Udział w spotkaniu z leśnikiem i sadzenie lasu.
16. Udział w akcji *Sprzątanie świata - Polska*.
17. Udział w konkursach z wiedzy ekologicznej.
18. Udział w ekologicznych konkursach plastycznych: „Eko-pocztówka”, „Jestem Eko”.

Przedszkole nr 19

1. Udział w programach edukacyjnych : „Mamo, tato wolę wodę”, „Czyste powietrze wokół nas”.
2. Udział w akcji *Sprzątanie świata - Polska*.
4. Udział w akcji: „Pełna miska dla schroniska” i „Październik miesiącem dobroci dla zwierząt”.
6. Happening z okazji Dnia Ziemi.
7. Zbiórka baterii i makulatury.
8. Wycieczka do Nadleśnictwa Smardzewice. Spotkanie z leśniczym.
9. Warsztaty w tomaszowskim muzeum : „Las. Czyj to dom?”.
10. Udział w Międzyprzedszkolnym Konkursie - "Zabawka ze skrawka".
11. Udział w konkursach plastyczno – konstrukcyjnych: „Ekologiczny samochód”, „Recyclingowe instrumenty”, „Ptak cudak z recyklingu”.
11. „Śmieci segreguję – przyrodę ratuję” – spotkanie z pracownikami firmy zajmującej się gospodarką odpadami.
12. „Dzień Drzewa” – przytulanie się do drzew.
13. Warsztaty kulinarne – promowanie zdrowej żywności.
14. Wycieczka do Osady Edukacyjnej w Kole – bezpośrednie obcowanie z przyrodą.
15. Systematyczne dokarmianie ptaków w przedszkolnym ogrodzie.

DYREKTOR SZKOŁY
[Podpis]
mgr Aneta Jarząbek

Tomaszów Maz., 18.10.2019r.

PANI IZABELA ŚLIWIŃSKA

ZASTĘPCA PREZYDENTA MIASTA TOMASZOWA MAZOWIECKIEGO

Dyrektor Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 8 w Tomaszowie Mazowieckim przesyła informacje na temat działań cyklicznych i jednorazowych w zakresie edukacji ekologicznej podejmowanych przez Szkołę Podstawową nr 6 i Przedszkole nr 10.

Działania podejmowane w każdym roku szkolnym:

- udział uczniów i przedszkolaków w akcji „Sprzątanie świata”,
- spotkanie na terenie szkoły i przedszkola z leśnikiem z Nadleśnictwa Smardzewice- przedszkolaki i uczniowie klas 1-3,
- wycieczki do Nadleśnictwa Smardzewice na lekcje o ekosystemie lasu, ochronie drzew i zwierząt, udział w sadzeniu drzew,
- akcja „Moje miasto bez elektrośmieci”- zbiórka zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego ,
- zbiórka makulatury,
- zbiórka plastikowych nakrętek- akcja „Legalne wagary” oraz przekazywanie nakrętek na rzecz osób niepełnosprawnych,
- zbiórka baterii,
- organizacja ekologicznych happeningów z okazji pierwszego dnia wiosny- „Żyj zdrowo i kolorowo”,
- organizacja Dnia Ziemi- prezentacje mody ekologicznej, zdrowego stylu życia, sposobów chronienia środowiska naturalnego, występy artystyczne przedszkolaków i uczniów pokazujące właściwe postawy ekologiczne,
- udział uczniów w Konkursie Ekologicznym „Nie wyrzucaj, wykorzystaj ponownie” zorganizowanym przez Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 8 w Tomaszowie Mazowieckim,
- udział uczniów ostatnich klas (wcześniej gimnazjum, teraz szkoły podstawowej) w warsztatach ekologicznych organizowanych przez ZSP nr 8 w Tomaszowie Mazowieckim,
- udział uczniów w Interdyscyplinarnym Konkursie Ekologiczno- Regionalnym,
- udział uczniów w Powiatowym Konkursie Wiedzy o Żywieniu- tematyka zdrowego odżywiania, produktów bio i eko,

- pogadanki kształtujące u uczniów postawy ekologiczne, np. Wpływ hałasu na nasze zdrowie, Segregacja śmieci- konieczność czy moda,
 - realizacja i prezentacja projektów edukacyjnych dotyczących ekologii, ochrony środowiska naturalnego, zdrowego stylu życia, prawidłowego odżywiania,
- Działania w bieżącym roku szkolnym:
- w dwóch klasach zaplanowane przez nauczycielkę biologii na cały rok szkolny zajęcia rozwijające zainteresowania ekologiczne w ramach godzin do dyspozycji dyrektora w wymiarze po 1 godzinie tygodniowo.

W latach 2016 – 2019 realizowany był w szkole program edukacji ekologicznej „Ekologia w życiu człowieka”. W ramach programu podjęto następujące działania:

- nauczyciele przeprowadzili pogadanki i dyskusje w ramach różnych przedmiotów i lekcji wychowawczych,
- organizowano zajęcia terenowe umożliwiające bezpośredni kontakt młodzieży z przyrodą,
- angażowano uczniów do udziału w akcjach, apelach, uroczystościach o charakterze ekologicznym,
- organizowano zbiórki elektrośmieci,
- organizowano szkolne konkursy o tematyce ekologicznej – wiedzy, plastyczne,
- nauczyciele biologii, chemii, fizyki oraz wychowawcy motywowali i przygotowywali uczniów do zewnętrznych konkursów o tematyce ekologicznej,
- współpracowano z instytucjami zewnętrznymi w zakresie segregacji śmieci.

W Przedszkolu i świetlicy szkolnej znajdują się oczyszczacze powietrza- urządzenia przekazane przez Urząd Miasta. Z wykorzystaniem tych urządzeń zostały przeprowadzone przez nauczycielki pogadanki z dziećmi na temat zanieczyszczenia powietrza i zjawiska smogu.

DYREKTOR
Zespołu Szkolno-Przedszkolnego Nr 8
w Tomaszku Maz.

mgr Elżbieta Wilczyńska

012
[podpis] A.10.19.

Tomaszów Maz. 17.10.2019r.,

**Pani
Iwona Sudak
Dyrektor Wydziału Edukacji
Urzędu Miasta
Tomaszowa Mazowieckiego**

ZS- P 9 – 034/8/2019

Dyrektor Zespołu Szkolno- Przedszkolnego nr 9 w Tomaszowie Maz. przesyła informacje dotyczące działań o charakterze ekologicznym prowadzonych w Szkole podstawowej nr9 im. ks. Jana Twardowskiego w Tomaszowie Maz..

- Udział w akcji „Sprzątanie Świata” (każdy rok szkolny),
- Zbiórka zużytych baterii (ostatnie 5 lat),
- Zbiórka plastikowych nakrętek (ostatnie 4 lata),
- Stworzenie Eko- pracowni w ramach Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska,
- Zbiórka elektrośmieci (ostatnie 3 lata)

Zbiórce elektrośmieci towarzyszyły działania:

- Spektakl „ Jaś i Małgosia” przygotowany przez uczniów klasy ósmej, do którego obejrzenia zaproszeni zostali wychowankowie Przedszkola nr 5 oraz uczniowie klas pierwszych,
- Happening
- Obchody Dnia Ziemi, którym towarzyszyły:
 - plastyczny konkurs ekologiczny,
 - konkurs recytatorski,
 - turniej wiedzy ekologicznej dla uczniów kl. IV-VIII,
 - konkurs na wykonanie stroju ekologicznego dla uczniów III klasy gimnazjum.
- Udział w konkursie Eko- pocztówka,
- Cykl działań w ramach akcji Czadowi- STOP:
 - spotkanie z przedstawicielami Ochotniczej Straży Pożarnej z Białobrzeg,
 - konkurs na plakat „ Czadowi – STOP”.
- Udział w Happeningu – Tomaszów bez smogu.
- Cykl działań – STOP Paleniu:
 - apel skierowany do wszystkich uczniów,
 - konkurs plastyczny – plakat ukazujący szkodliwość dymu nikotynowego.

- Udział w Ogólnopolskim Konkursie Wiedzy nt. ekologii i ochrony środowiska – EKOTEST organizowanym przez Ogólnopolskie Centrum Edukacji.
- Udział w Forum Ekologicznym organizowanym przez Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 8, którego elementem był udział w konkursie „Nie wyrzucaj – wykorzystaj ponownie”.
- Udział w Ogólnopolskim Konkursie Ekologicznym EKO PLANETA organizowanym przez Ogólnopolskie Centrum Edukacji.
- Wycieczka do Warszawy, której celem było zwiedzanie wystawy „Human Body Exhibition”.
- Udział w Ogólnopolskiej Olimpiadzie OLIMPUS dot. ekologii i zdrowego stylu życia.
- Udział w akcji „Tomaszów bez plastiku”.
- Udział uczniów klas I z pszczelarzem.
- Konkurs plastyczny – „Owady zapylające i ich znaczenie dla przyrody”.
- Udział uczniów klas I w warsztatach nt. „Woda w obiegu. Krążenie wody w przyrodzie”.
- Warsztaty muzealne – „Spotkania z przyrodą – wędrówki ptaków”.
- Zajęcia ekologiczne dla uczniów klas I „Dbam o środowisko, segreguję śmieci”.
- Udział uczniów w warsztatach „Zabawka ekologiczna” – zajęcia plastyczne z wykorzystaniem materiałów przeznaczonych do recyklingu.
- Zajęcia sportowe dla uczniów kl. I z przyborami nietypowymi z wykorzystaniem surowców do recyklingu.
- Wycieczki piesze o charakterze ekologicznym (Niebieskie Źródła, Ratujemy kasztanowce).
- Zajęcia edukacyjne w kl. I nt. „Odnawialnych źródeł energii” i „Oszczędzamy wodę, prąd i gaz”.

DYREKTOR

 mgr Jolanta Jabłońska

Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 10
aleja Marszałka Józefa Piłsudskiego 42/46
97-200 Tomaszów Mazowiecki

Tomaszów Mazowiecki, dn. 22. 10. 2019 r.

ZS-P nr 10.071.36.2019

Sz.P. Izabela Śliwińska
Zastępca Prezydenta Miasta
Tomaszowa Mazowieckiego

Dyrektor Zespołu Szkolno- Przedszkolnego nr 10 w Tomaszowie Mazowieckim przesyła informacje na temat działań cyklicznych i jednorazowych podejmowanych w Przedszkolu nr 11 i Szkole Podstawowej nr 3 im. Józefa Piłsudskiego, w ramach rozwijania u uczniów zainteresowań ekologicznych.

DYREKTOR
Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 10
w Tomaszowie Mazowieckim
mgr Lucyna Siudzińska

W Zespole Szkolno- Przedszkolnym nr 10 prowadzone są cykliczne i jednorazowe działania o charakterze ekologicznym:

Przedszkole nr 11:

- „Święto Drzewa”- przedszkolny konkurs ekologiczny;
- wycieczka do Leśnej Osady Edukacyjnej w Kole- w związku z obchodami dnia zwierząt;
- spotkanie z leśniczym w ramach przedsięwzięcia „Edukacja przyrodnicza z leśnikiem”
- akcja dokarmiania ptaków zimą;
- zbiórka surowców wtórnych: nakrętki, makulatura;
- zbiórka baterii;
- spotkanie z przedstawicielami SANEPIDU w ramach akcji „Czyste powietrze wokół nas”;
- realizacja programu ekologiczno- przyrodniczego „Mali ekolodzy”;
- wycieczka do szkółki leśnej w Łlkach w związku z obchodami „Święta Drzewa” realizowanego pod patronatem Klubu Gaja- poznanie struktury lasu, gatunków drzew, zwiedzanie szkółki, wspólne sadzenie drzew;
- przygotowanie przedstawienia przez 6- latków „Jaś i Małgosia w wersji ekologicznej”- w ramach obchodów Dnia Ziemi;
- „Patrol ekologiczny”- spacer w okolicach przedszkola w celu poszukiwania pojemników recyklingowych;
- założenie i systematyczne wzbogacanie kącików przyrody;
- „Oszczędzamy wodę”- pogadanki w ramach dnia wody;
- spotkanie z pracownikami firmy ENERIS, wdrażanie do segregacji odpadów;
- udział w konkursach przyrodniczych podczas balu jesieni i balu wiosny;
- organizacja Międzyprzedszkolnego Konkursu Plastycznego „Dary Jesieni”

Szkoła Podstawowa nr 3 im. Józefa Piłsudskiego

- współpraca z Urzędem Miasta , Wydziałem Ochrony Środowiska w organizowaniu corocznej akcji „Sprzątanie Świata”, „Sprzątanie rzeki Pilicy”;
- współpraca z Regionalną Dyрекcją Lasów Państwowych w Łodzi w opracowaniu programu edukacji leśnej społeczeństwa w Nadleśnictwie Smardzewice na lata 2017-2026;
- udział w Miejskim Konkursie Ekologicznym „EKO- PATROL ENERIS”, którego celem było budowanie postaw proekologicznych i poczucia odpowiedzialności za stan środowiska;
- w ramach realizacji projektu edukacyjnego- udział młodzieży w ogólnopolskim konkursie „Czy wiesz, czym oddychasz? NIE dla niskiej emisji”.

- happening z okazji Święta Ziemi;
- coroczny udział w Interdyscyplinarnym Konkursie Ekologiczno- Regionalnym oraz w Wojewódzkim Konkursie Biologicznym- sukcesy naszych uczniów
- przygotowanie referatów , prezentacji multimedialnych dla uczniów na temat:
 - „Wpływ człowieka na ekosystemy- ochrona powietrza, wód i gleby”;
 - „Porosty, jako biowskaźniki zanieczyszczeń powietrza”
 - „ Formy ochrony przyrody w Polsce”;
- udział dzieci i młodzieży w prelekcji na temat znaczenia i ochrony pszczół;
- udział w ogólnopolskim ekologicznym projekcie- konkurs filmowy „Postaw na Słońce”
- wycieczki ekologiczne np. do Spalskiego Parku Krajobrazowego, arboretum i alpinarium w Rogowie, do Grot w Nagórzycach /pomnik przyrody/, na Białą Górę do Tomaszowskiej Kopalni Surowców Mineralnych, do szkółki leśnej w Nadleśnictwie Smardzewice, do zmodernizowanej oczyszczalni ścieków w Tomaszowie Mazowieckim, do Bałtowskiego Parku Krajobrazowego /zagrożona puszcza jodłowa/
- badanie wskaźników zanieczyszczenia powietrza w mieście i w Polsce w ramach projektu „Aerobadacze z Trójki”;
- zbiórka elektrośmieci (w ramach programu *Moje miasto bez elektrośmieci*)
- zbiórka makulatury, zbiórka baterii;
- gazetka EKO- na II piętrze; kącik o segregacji śmieci w świetlicy szkolnej;
- zmodernizowanie pracowni biologicznej w ramach konkursu ogłoszonego przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska w Łodzi „Moja wymarzona ekopracownia” opracowanie i wdrażanie program pt. „Na ratunek Ziemi”;
- realizacja zajęć z edukacji ekologicznej w kl. II w ramach godziny do dyspozycji dyrektora;
- realizacja programu „Być jak Ignacy” w wymiarze 20 godz. w ciągu roku;

Działania zaplanowane na najbliższe miesiące mające na celu podniesienie świadomości ekologicznej wśród dzieci i młodzieży oraz prawidłowego gospodarowania odpadami, czyli:

- przeprowadzenie lekcji wychowawczych na temat właściwego postępowania ze użytym sprzętem elektrycznym i elektronicznym oraz rozwieszenie na terenie szkoły plakatów
- przedstawienie ekologiczne wyjaśniające w prosty sposób problem elektrośmieci, ich szkodliwość, podział i sposób utylizacji dla przedszkolaków i klas I – II.
- konkurs na plakat promujący zbieranie elektrośmieci dla klas I i II oraz IV -VI
- quiz przeprowadzony przez kl. VIII w klasach młodszych
- konkurs na EKO-robotę
- wyjście na Plac Kościuszki z ulotkami informującymi o sposobach postępowania ze użytym elektrosprzętem oraz zachęcającymi do przekazania zużytych sprzętów do szkoły;

**WYKAZ PRZEPROWADZONYCH DZIAŁAŃ
O CHARAKTERZE EKOLOGICZNYM
W SZKOLE PODSTAWOWEJ NR 10
IM. TOMASZOWSKICH OLIMPIJCZYKÓW
W TOMASZOWIE MAZOWIECKIM**

- zbiórka puszek aluminiowych „Złoty cel”,
- zbiórka elektrośmieci – „Moje miasto bez elektrośmieci”,
- zbiórka makulatury,
- zbiórka plastikowych nakrętek,
- zbiórka zużytych baterii,
- Szkolny Konkurs Wiedzy Ekologicznej,
- konkurs na ukwiecenie pracowni,
- „Eko-planeta” - ogólnopolski konkurs ekologiczny,
- konkurs plastyczny "Recykling - Fashion",
- konkurs piosenki ekologicznej Tomaszowski Festiwal Ekologiczny „Rejs na czystą wyspę”,
- Interdyscyplinarny Konkurs Ekologiczno – Regionalny,
- Ogólnopolski Konkurs Ekologiczny „Poznajemy Parki Krajobrazowe Polski”,
- powiatowy konkurs ekologiczny „Jestem przyjacielem Ziemi”,
- konkurs ekologiczny „Blżej natury”,
- konkurs wiedzy ekologiczno - przyrodniczej „W Moim Środowisku”,
- udział w akcji „Sprzątanie świata”,
- „Pełna miska dla schroniska” - zbiórka pieniędzy, karmy, kocy na rzecz schroniska dla zwierząt,
- dbałość o „drzewko Olimpijczyka” - symbol Tomaszowskich Olimpijczyków,
- „Dzień Ziemi” - akcja szkolna,
- wycieczki przedmiotowe (Skansen Rzeki Pilicy, Rezerwat Przyrody Niebieskie Źródła),
- akcja dokarmiania ptaków,
- podczas półkolonii zimowych i letnich spotkania z przedstawicielem Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej na temat zdrowego odżywiania,
- program dla uczniów klas I-III „Śniadanie daje moc”,

- realizacja programu profilaktycznego wśród uczniów klas I SP „Niesamowity świat higieny jamy ustnej”,
- edukacyjna akcja Samorządu Uczniowskiego klas I - III („Dzień biały jak mleko”, „Dzień zielony jak sałata”, „Dzień pomarańczowy jak marchewka”),
- warsztaty dla rodziców „Kukielka z warzyw”,
- utworzenie „Eko-pracowni po chmurką”,
- prowadzenie zajęć o charakterze ekologicznym w „Eko-pracowni pod chmurką”,
- spotkanie uczniów klas I-III z przedstawicielem Nadleśnictwa Smardzewice,
- współpraca z Oddziałami Terenowymi Parków Krajobrazowych, udział m.in. w warsztatach terenowych (Spalski Park Krajobrazowy, Sulejowski Park Krajobrazowy, Bolimowski Park Krajobrazowy), organizowanie spotkań i prelekcji w szkole,
- organizowanie zajęć terenowych: (Zakład uzdatniania wody, Oczyszczalnia ścieków, Elektrownia wodna w Smardzewicach, Kopalnia piasków kwarcytowych „Biała Góra”, kopalnia węgla brunatnego w Bełchatowie, Rezerwat „Niebieskie Źródła”).

DYREKTOR
Szkoły Podstawowej nr 10
im. Tomaszowskich Olimpijczyków
w Tomaszowie Maz.
mgr Piotr Choneńtowski

**Pani
Izabela Śliwińska
Zastępca Prezydenta
Miasta
Tomaszowa Mazowieckiego**

ZP.071/69/19

Dyrektor Zespołu Przedszkolnego w Tomaszowie Mazowieckim przesyła według poniższego informację na temat działań ekologicznych z ostatniego roku szkolnego do dnia dzisiejszego:

Realizacja treści ekologicznych zawartych w programach wychowania przedszkolnego w szczególności:

- Poznawanie skutków działalności człowieka;
Poznawanie idei obchodzenia Światowego Dnia Ziemi;
- Poznawanie podstawowych wartości ekologicznych: szacunku dla życia istot żywych, odpowiedzialności za środowisko, umiaru w wykorzystywaniu zasobów naturalnych;
- Wyjaśnienie konieczności harmonijnego współżycia istot żywych oraz harmonijnego współistnienia organizmów żywych i środowiska nieożywionego;
- Poznawanie przejawów działalności ekologicznej;
- Poznawanie norm ekologicznych zakazu i nakazu.

Udział w konkursach:

- „Zabawka ze skrawka”- konkurs charytatywny, ekologiczny, plastyczno-techniczny, organizowany przez Przedszkole nr 2 w Tomaszowie Maz.;
- „Oddychamy czystym powietrzem z Dinusiem”- konkurs plastyczny, organizowany przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Tomaszowie Maz., w ramach ogólnopolskiego programu „Czyste powietrze wokół nas”;
- „Najładniejszy wiatrak”- konkurs ekologiczny, plastyczno-techniczny, organizowany przez Przedszkole nr 8 w Tomaszowie Maz.;
- „Zabawka ze skrawka – Miś dla Julitki” – konkurs organizowany przez Przedszkole nr 2 w Tomaszowie Maz.

Organizacja konkursów:

- Wiedzy ekologicznej;
- Plastycznych z wykorzystaniem materiałów przyrodniczych, do recyklingu.

Programy i projekty:

- „Kubusiowi Przyjaciele Natury” -ogólnopolski program;
- „Czyste Powietrze Wokół Nas”-Ogólnopolski Program Przedszkolny Edukacji Antytytoniowej;
- „Mamo, Tato, wolę wodę!” – ogólnopolski program edukacyjny realizowany w placówce, pod patronatem Instytutu Matki i Dziecka, organizatorzy: Żywiec Zdrój S.A.;
- „Święto Drzewa 2019” – Klub Gaja;
- „Sprzątanie Świata” – akcja ogólnopolska;
- „Dzień wody”;
- „Dzień Krajobrazu”;
- zbieranie nakrętek;
- zbieranie zużytych baterii;
- spotkania z leśnikiem;
- spotkanie z kominiarzem;
- realizacja programu koła ekologicznego;
- zakładanie ogródków kwiatowych, warzywnych, ścieżek ekologicznych;
- organizowanie kącików przyrody w salach, wystaw o tematyce ekologicznej.

DYREKTOR
Zespołu Przedszkolnego
w Tomaszowie Mazowieckim
Karwas
mgr Renata Karwas